

Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2012 a strategie APZ pro rok 2013

Obsah:

1. Zaměstnanost

- 1.1. Celková zaměstnanost v kraji.
- 1.2. Zaměstnanost u nejvýznamnějších zaměstnavatelů kraje a u zaměstnavatelů, kteří zaznamenali nejvýraznější personální pohyb.
- 1.3. Stručná charakteristika poptávky zaměstnavatelů po pracovní síle (volná pracovní místa).

2. Nezaměstnanost

- 2.1. Vývoj nezaměstnanosti v kraji v roce 2012.
- 2.2. Územní rozložení registrované nezaměstnanosti v kraji.
- 2.3. Problémové skupiny na trhu práce kraje.

3. Cizinci na trhu práce kraje

4. Prognóza vývoje trhu práce na rok 2013

5. Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2012

- 5.1. Realizace jednotlivých nástrojů APZ v roce 2012.
- 5.2. Rekvalifikace a poradenství.
- 5.3. Projekty ESF

6. Strategie realizace APZ pro rok 2013

7. Přílohy

1. Zaměstnanost

1.1 Celková zaměstnanost v kraji. Aktuální stav a vývoj po nástupu hospodářské recese.

Podle údajů Výběrových šetření pracovních sil bylo v roce 2011 (průměrné celoroční stavy; údaj za rok 2012 ještě není k dispozici) v Jihomoravském kraji zaměstnáno celkem 529,4 tis. pracovníků, z toho bylo 301,7 tis. mužů a 227,7 tis. žen. **Sektorová skladba zaměstnanosti** v kraji je následující: primární sféra ekonomiky se nyní na úhrnné zaměstnanosti v kraji podílí 2,9 %, sekundární sféra 35,9 %, zatímco zastoupení terciární sféry nyní dosahuje 61,2 %. Muži se na úhrnné zaměstnanosti podílejí 57,0 % (a jejich zastoupení v NH postupně klesá), zatímco ženy 43,0 %. Krajská sektorová skladba zaměstnanosti v zásadě odpovídá celostátnímu průměru s tím, že v kraji je nyní mírně nižší zaměstnanost v sekundární sféře ekonomiky a také v zemědělství, zatímco v terciární sféře je naopak zaměstnanost nepatrně vyšší.

Tab. 1: Vývoj v sektorové skladbě zaměstnanosti v národním hospodářství Jihomoravského kraje v letech 2008 - 2011

Sektor NH	Počet pracovníků*		Změna počtu (v tis.)	Podíl na celkové zaměstnanosti (%)		Index**
	2011	2008		2012	2008	
Počet pracovníků úhrnem						
I. sektor (zemědělství, lesnictví)	15,3	17,3	- 2,0	2,9	3,2	88,4
II. sektor (průmysl, stavebnictví)	190,3	221,1	-30,8	35,9	41,2	86,1
III. sektor (ostatní odvětví NH)	323,8	298,6	25,2	61,2	55,6	108,4
Celkem	529,4	537,0	-7,6	100,0	100,0	98,6

*...průměrné celoroční stavy

**...bazický index (stav 2008 = 100 %)

Po nástupu hospodářské recese – tedy po roce 2008 – se celkový počet pracovních míst v Jihomoravském kraji snížil o 7,6 tis., což představuje úbytek zhruba 1,4 % původního stavu. Tento pokles se projevil snížením zaměstnanosti v sekundární sféře ekonomiky, v níž v kraji v průběhu pouhých tří posledních let zaniklo více než 35 tis. pracovních míst. Výrazně byl postižen především zpracovatelský průmysl. Po roce 2008 v něm zaniklo 23,1 tis. pracovních míst, tedy více než každé sedmé. Mimořádný byl i úbytek pracovních příležitostí v odvětví stavebnictví; v něm se počet pracovních míst snížil o 7,6 tis. (tj. o 14 % původního stavu). Výslednou úroveň zaměstnanosti naopak v kraji vylepšuje sféra terciární; v tomto sektoru NH se počet zaměstnaných v období po nástupu hospodářské recese zvýšil o více než 25 tis. osob.

Dopady hospodářské recese na trh práce v kraji byly podstatně mírnější než na ostatním území státu, a to zejména v oblasti zaměstnanosti (tempo růstu nezaměstnanosti bylo totiž v Jihomoravském kraji prakticky shodné s nárůstem nezaměstnanosti v celé ČR).

Rozdíly v sektorové skladbě zaměstnanosti mužů a žen jsou v kraji výrazné. Více než tři ze čtyř žen jsou nyní zaměstnány v odvětvích terciární sféry, necelá 2,5 % z nich pracuje v primární sféře a zhruba 20 % v sekundární sféře ekonomiky. Naproti tomu mužů je v terciární sféře zaměstnána téměř celá polovina (49,5 %), zatímco v sekundáru jich pracuje jen 47 %. V průběhu hospodářské recese ztratila sekundární sféra už i v souboru mužů pozici nejdůležitějšího zaměstnavatele. Primární sektor ekonomiky ani v souboru mužů není z hlediska zaměstnanosti významný; poskytuje zaměstnání pouze třem procentům mužů.

V současné době je v hospodářské struktuře kraje o 10,5 tis. pracovních míst více, než tomu bylo v roce 2000. Přičemž ale v odvětvích zemědělství a lesnictví se v posledním desetiletí počet pracovních míst snížil o 13,5 tis., dalších 12,5 tis. pracovních míst zaniklo v odvětvích sekundární sféry, zatímco o 36,5 tis. pracovních míst se zvýšil počet zaměstnaných v terciární sféře ekonomiky. Na nárůstu počtu nových pracovních příležitostí se v posledním desetiletí podíleli zhruba dvěma pětinami muži a třemi pětinami ženy.

Ve struktuře zaměstnanosti Jihomoravského kraje, členěné podle jednotlivých odvětví národního hospodářství, stále dominuje – a to přes obrovský propad zaměstnanosti v posledních třech letech - zpracovatelský průmysl, jehož zastoupení na celokrajské zaměstnanosti dosahuje nyní 24,9 % (ještě v roce 2008 to ale bylo 29,0 %, tedy o celou pětinu více). Další v pořadí – s výrazně nižším podílem - je odvětví obchodu (12,0 %, tedy prakticky stejně jako před nástupem hospodářské recese), vysoké je stále zastoupení stavebnictví (8,7 %), jehož podíl na celkové zaměstnanosti se v průběhu krize snížil výrazně. Na dalších významných pozicích se v kraji umísťují již výhradně jen odvětví terciární sféry: zdravotnictví (7,4 %), doprava a skladování (7,0 %), veřejná správa a obrana (6,8 %) a odvětví „vzdělávání“ (6,5 %).

V hospodářské struktuře Jihomoravského kraje je nyní zaměstnáno 124,2 tis. pracovníků s vysokoškolskou kvalifikací (tj. 23,4 % z celkového úhrnu), 196,0 tis. pracovníků se vzděláním úplným středním s maturitou (37,0 %), 189,1 tis. zaměstnanců (tj. 35,7 %) má výuční list a 20,1 tis. pracovníků (3,8 %) vykazuje pouze základní vzdělání. Maturitní a vyšší vzdělání má tak v současné době více než 60 % z celkového úhrnu pracovních sil kraje a tento podíl stále roste.

Oproti celostátnímu průměru je v kraji zaměstnáno podstatně více vysokoškoláků, podíl pracovníků se vzděláním středním s maturitou je v Jihomoravském kraji mírně nižší než v ČR jako celku, stejně tak je nižší i podíl vyučenců. Jen zhruba každé dvacáté páté pracovní místo v kraji je nyní obsazeno pracovníkem vykazujícím pouze základní vzdělání, což je hodnota nižší, než na ostatním území státu. Celkovou úroveň vzdělání pracovní síly v Jihomoravském kraji pozitivním způsobem formuje přítomnost města Brna, jehož pracovní síla je v České republice kvalitou své kvalifikace po Praze druhá nejlepší.

Podobně jako kvalifikační struktura i zaměstnanecká skladba pracovních sil v Jihomoravském kraji je oproti celostátnímu průměru příznivější. Podstatné je především to, že hospodářská základna kraje využívá více než je tomu na ostatním území státu práci vysoce kvalifikovaných specialistů. Kategorie „vědečtí a odborní duševní pracovníci“ se na úhrnné zaměstnanosti v kraji podílejí celou jednou sedminou, zatímco v celostátním průměru se jedná o zhruba jednu osminu. Nadprůměrné je v kraji i zastoupení pracovníků v kategorii „vedoucí a řídicí pracovníci“ i v kategorii „nižší administrativní pracovníci (úředníci).“

Na úseku dělnických profesí je situace v Jihomoravském kraji v zásadě obdobná jako na ostatním území státu. V kategorii „řemeslníci a kvalifikovaní výrobci“, tedy ve skupině dělnických kvalifikací využívajících řemeslnou zručnost pracovníků, je v kraji zaměstnáno 87,4 tis. osob, což představuje 16,5 % z celkového počtu zaměstnaných (pro srovnání: podíl řemeslníků v celé ČR je mírně vyšší; v roce 2011 dosahoval 17,7 %). V méně kvalifikačně náročné hlavní třídě 8 CZ-ISCO - Obsluha strojů a zařízení je v kraji vytvořeno 63,5 tis. pracovních míst, což představuje 12,0 % z celokrajského úhrnu zaměstnanosti (v ČR to je ale téměř 14 %).

Příznivě nelze hodnotit, že podíl „provozních pracovníků ve službách a obchodě“ (CZ-ISCO 5) je v kraji (14,5 %) dlouhodobě nižší než v ČR (15,3 %). Je to překvapivé už proto, že nízký celokrajský podíl těchto pracovníků, typických pro terciární sféru ekonomiky, nedokázalo navýšit ani město Brno. V důsledku vývoje v posledních deseti letech se podíl kvalifikovaných dělníků v zemědělství a lesnictví snížil o polovinu a jejich zastoupení v zaměstnanecké skladbě Jihomoravského kraje (1,2 %) je dnes již dokonce nižší, než je tomu v ČR jako celku (1,4 %).

Příznivá je skutečnost, že podíl kategorie „pomocní a nekvalifikovaní pracovníci“ je v kraji nižší, než na ostatním území státu. Na celokrajském úhrnu zaměstnanosti se dnes tato nejnižší kvalifikační skupina podílí pouze 5,1 %, zatímco v ČR to je o skoro půl procentního bodu více (5,4 %). Podíl pracovníků nekvalifikovaných v kraji – stejně jako v celé ČR – se v devadesátých letech prudce snižoval, po roce 2000 ale už spíše jen stagnuje na velmi nízké úrovni. V souboru mužů přitom počet nekvalifikovaných v posledních deseti letech ubývá pomaleji, než v souboru žen.

Z rozsáhlých výsledků terénního průzkumu, které ÚP v Jihomoravském kraji dlouhodobě ve vzorku cca 3000 respondentů provádí, vyplývají především tato zjištění:

- nejkvalifikovanější pracovní sílu v Jihomoravském kraji využívá terciární sektor ekonomiky, naopak nejméně vzdělanou primární sektor (zemědělství a lesnictví). Ze zaměstnanců terciární sféry má celá třetina vzdělání získané na vysoké škole nebo na vyšší odborné škole, 40 % pracovníků má středoškolské vzdělání s maturitou, jen zhruba 20 % má výuční list a 5 % vykazuje pouze základní vzdělání. Naproti tomu v odvětvích průmyslu má vysokoškolské vzdělání (včetně VOŠ) pouze každý osmý zaměstnanec, necelá třetina pracovníků má úplné středoškolské vzdělání s maturitou, téměř polovina má výuční list a zhruba 8 % pracovníků má pouze základní vzdělání. U zaměstnavatelů primární sféry ekonomiky (zemědělství, lesnictví) vykazuje zaměstnaná pracovní síla ještě horší úroveň vzdělání. Vysokoškolské vzdělání (včetně absolventů VOŠ) má přibližně 10 % zaměstnanců, což je méně, než kolik je v tomto národohospodářském sektoru zaměstnáno pracovníků s pouze základním vzdělání. Střední školu s maturitou má zhruba každý čtvrtý pracovník, výuční list pak přibližně každý druhý. Z jednotlivých průmyslových odvětví kvalifikovanější pracovní sílu než průmysl potravinářský, textilní či papírenský vykazují odvětví průmyslu strojírenského a elektronického. Zajímavým zjištěním je, že stavebnictví využívá podstatně kvalifikovanější pracovní sílu než průmysl. Z velkých odvětví terciární sféry nejkvalifikovanější pracovní sílu zaměstnává odvětví vzdělávání, informačních činností, veřejné správy a až poté odvětví zdravotnictví.
- z hlediska členění podle druhu vlastnictví nejkvalifikovanější pracovní sílu zaměstnává státní sektor, poté organizace ve vlastnictví „sdružení, církví a politických stran“ a dále zaměstnavatelé v komunálním vlastnictví. Nejméně kvalifikovanou pracovní sílu využívá sektor družstevní a také sektor soukromý.
- z hlediska velikostní skladby nejkvalifikovanější pracovní sílu vykazují největší zaměstnavatelé (ve velikostní kategorii nad tisíc pracovníků) a také zaměstnavatelé s počtem zaměstnanců menším než padesát. Nejméně kvalifikovanou pracovní sílu naopak využívají zaměstnavatelé ve velikostní kategorii 200 – 499.

1.2 Zaměstnanost u nejvýznamnějších zaměstnavatelů kraje a u zaměstnavatelů, kteří zaznamenali nejvýraznější personální pohyby

Tato kapitola obsahuje individuální data a nemůže teda být zveřejněna.

1.3 Stručná charakteristika poptávky po pracovní síle

Počet hlášených volných pracovních míst v Jihomoravském kraji meziročně poklesl, a to o 13,8 p.b. Ve struktuře volných pracovních míst podle požadovaného stupně vzdělání v průběhu roku 2012 došlo k výraznému poklesu počtu hlášených volných pracovních míst určených osobám se základním vzděláním. Tato kategorie míst zaznamenala ve srovnání s koncem roku 2011 pokles téměř o třetinu (o 230 míst). Výrazný podíl na tom měl hlavně pokles počtu míst obsazovaných cizinci. Naopak mírně vzrostl počet míst pro vyučené, které na konci roku 2012 představovaly se 44,3 % nejpočetnější kategorii (ke konci roku nabízeno 1014 míst). Nejméně míst je stále evidováno pro osoby s vysokoškolským a vyšším odborným vzděláním (ke konci roku pouhých 201 míst pro VŠ a 27 pro VOŠ).

Z regionálního hlediska bylo na konci roku 2012 nejvíce míst evidováno v okrese Brno-město - celkem 767, což bylo více než 33 % z jejich celkového počtu (o rok dříve ale podíl Brna dosahoval hodnoty pouze 26 %!). Absolutně nejméně bylo uchazečům nabízeno volných míst v okresech Vyškov (155, tj. 6,8 %) a Blansko (190, tj. 8,3 %). Nejnižší disproporce mezi nabídkou a poptávkou je evidována v okrese Brno-venkov, kde o každé z nabízených míst se aritmeticky uchází 16,0 nezaměstnaných, naopak nejvyšší je tato disproporce v okresech Hodonín (na každé na nabízených míst připadá 49,7 nezaměstnaných) a Břeclav (na 1 místo připadá 49,0 nezaměstnaných).

2. Nezaměstnanost

2.1 Vývoj nezaměstnanosti v kraji v roce 2012

Po velmi nepříznivém vývoji na trhu práce v Jihomoravském kraji v roce 2009, kdy se počet nezaměstnaných meziročně zvýšil o více než polovinu, se situace v následujících dvou letech výrazně zklidnila. Za rok 2010 počet nezaměstnaných v kraji vzrostl pouze o 5,2 %, v průběhu roku 2011 se pak počet evidovaných nezaměstnaných dokonce snížil, a to o poměrně

výrazných 9,5 %. Nezaměstnanost v první polovině roku 2012 poměrně rychle klesala, ve druhé ale se stejnou intenzitou rostla. Meziročně – v celkovém součtu – se počet evidovaných nezaměstnaných zvýšil o 5,9 %. Situace v Jihomoravském kraji ve srovnání s Českou republikou je stále málo příznivá; na konci roku 2012 byla míra nezaměstnanosti v kraji oproti celostátnímu průměru o 1,0 procentní bod vyšší.

Počet evidovaných uchazečů o zaměstnání v Jihomoravském kraji na počátku roku 2012 rostl. Na rozdíl od předchozích let ale roční maximum kumulovalo již v úvodu roku (koncem února), a to na hodnotě 66 211 osob. Od března do června počet evidovaných nezaměstnaných postupně stále klesal, a to až na hodnotu 57 019 osob (k 30.6.2012). Poté došlo k opětovnému růstu počtu evidovaných, a až na 66 435 osob (roční minimum), evidovaných v závěru prosince.

Na rozdíl od vývoje v předchozích letech, kdy byl v Jihomoravském kraji vždy podíl nezaměstnaných žen vyšší (dosahoval cca 53 %) než podíl mužů, došlo v tomto ohledu – návazně na zhoršující se situaci na trhu práce - k výrazným změnám. V důsledku hospodářské recese do evidence přicházeli již v průběhu roku 2009 hlavně muži, a tento trend pokračoval i v následujících letech. Zatímco v závěru roku 2008 dosahoval podíl žen na úhrnné nezaměstnanosti 53,0 %, koncem roku 2009 to bylo již jen 48,1 % a v závěru roku 2010 dokonce jen 46,9 %. Na konci roku 2011 podíl žen dosáhl 48,3 %, koncem roku 2012 pak 48,7 %.

Vzdělanostní struktura nezaměstnanosti byla v Jihomoravském kraji následující: základní vzdělání (včetně stupně “bez vzdělání“) vykazalo v kraji 15 672 osob, tedy 23,6 % z celkového úhrnu nezaměstnanosti. **Vzdělání v** kategorii „vyučen“ vykazalo 29469 osob, což představuje 44,4 % z celku. Střední vzdělání s maturitou mělo 16 119 nezaměstnaných, tedy 24,3 %. Absolventů vysokých škol a vyšších odborných škol bylo 5175, tedy 7,7 % z celkového počtu nezaměstnaných.

Dominantní postavení mezi uchazeči (v členění podle věku) si v roce 2012 udržela skupina osob ve věku 20 - 29 let (její podíl na úhrnné nezaměstnanosti k 31.12. 2012 činil 25,6 %). Druhou nejpočetnější skupinou pak jsou osoby ve věku 30 – 39 let (s podílem 24,0 %). Až na třetím místě se v roce 2012 octla dříve nejpočetnější skupina osob starších 50 let; její podíl na úhrnné nezaměstnanosti k 31.12.2013 dosáhl 23,3 %. Meziročně se průměrný věk nezaměstnaných v Jihomoravském kraji snížil o celých 5 měsíců; k datu 31.12.2012 dosáhl hodnoty 38,4 let.

2.2 Územní rozložení registrované nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji – stav k 31.12.2012

V rámci České republiky patří území Jihomoravského kraje dlouhodobě k oblastem s nadprůměrnou úrovní nezaměstnanosti. Ke dni 31.12.2012 bylo na úřadech práce v kraji evidováno celkem **66 435** nezaměstnaných, přičemž **míra nezaměstnanosti** dosáhla hodnoty **10,4 %** a tedy oproti celostátnímu průměru byla o 1,0 procentního bodu (p. b.) vyšší. Zatímco na celkové pracovní síle v ČR se Jihomoravský kraj nyní podílí necelými 11,0 %, na celkové nezaměstnanosti dosahuje jeho podíl hodnoty 12,2 %. Ze čtrnácti krajů ČR jen ve čtyřech je v současné době míra nezaměstnanosti vyšší než v kraji Jihomoravském.

Ke dni 31.12.2012 bylo na kontaktních pracovištích ÚP ČR v Jihomoravském kraji registrováno celkem 2 289 volných pracovních míst, z nichž třetina (33,5 %) je koncentrována do krajského města. Na celostátním počtu pracovních míst se kraj nyní podílí 6,6 %. Na jedno volné místo připadlo v Jihomoravském kraji v prosinci 2012 v průměru 29,0 nezaměstnaných, což je hodnota téměř dvojnásobně převyšující celorepublikový průměr (15,6). Rozdíly mezi jednotlivými okresy kraje jsou také významné. Velmi vysokých hodnot (téměř 50 uchazečů na 1 volné místo) je nyní dosahováno v okresech Hodonín a Břeclav, trvale velmi vysoká je tato hodnota v okrese Znojmo (36,5), stabilně nejnižší je naopak zmíněný poměr v obou brněnských okresech a také v okrese Vyškov.

Z jednotlivých okresů Jihomoravského kraje jsou dlouhodobě nezaměstnaností nejvíce postiženy okresy Znojmo (míra nezaměstnanosti zde dosahuje aktuálně 15,1 %) a Hodonín (14,9 %), v jejichž míře nezaměstnanosti se však projevují výrazné sezónní výkyvy. Úroveň nezaměstnanosti pod celorepublikovým průměrem je naopak nyní vykazována na území okresů Brno-venkov (8,2 %), Vyškov (8,7 %) a Brno – město (8,9 %).

Struktura nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji k 31.12.2012

Území	Počet nezaměstnaných			Absolventi škol a mladiství	Volná pracovní místa	Počet uchazečů na 1 volné místo	Míra nezaměst. [%]
	celkem	v tom					
		muži	ženy				
Blansko	5 222	2 554	2 668	444	190	27,5	9,4
Brno-město	20 154	9 923	10 231	1 075	767	26,3	8,9
Brno-venkov	8 826	4 357	4 469	719	551	16,0	8,2
Břeclav	7 055	3 832	3 223	546	144	49,0	11,4
Hodonín	12 288	6 809	5 479	798	247	49,7	14,9
Vyškov	4 324	2 286	2 038	355	155	27,9	8,7
Znojmo	8 566	4 288	4 278	642	235	36,5	15,1
Jihomoravský kraj	66 435	34 049	32 386	4 579	2 289	29,0	10,4
Česká republika	545 311	278 718	266 593	36 120	34 893	15,6	9,4

2.3. Problémové skupiny na trhu práce

K dlouhodobě obtížně umístitelným skupinám osob v Jihomoravském kraji vždy patřily soubory osob starších 50-ti let, dlouhodobě nezaměstnaní, nekvalifikovaní, zdravotně postižení a absolventi škol a mladiství. Tyto skupiny se mnohdy vzájemně prolínají a většina „problémových“ uchazečů tak náleží k více skupinám současně.

Absolventi škol a mladiství

Z celkového počtu uchazečů o zaměstnání tvořili v Jihomoravském kraji na konci roku 2012 absolventi škol a mladiství 6,9 % (4 579 osob). Z hlediska absolutního počtu došlo meziročně k mírnému nárůstu počtu absolventů a mladistvých (o 118 osob, tj. o 2,6 % jejich původního stavu). Jejich podíl na celkovém počtu uchazečů je v Jihomoravském kraji o 0,2 procentního bodu nižší než je republikový průměr (ten k 31.12.2012 dosáhl hodnoty 7,1 %).

Vývoj situace na trhu práce v Jihomoravském kraji způsobil, že se tato skupina osob znovu na trhu práce stala obtížně umístitelnou. V současné době firmy při náborech nové pracovní síly často preferují osoby s praxí a uplatnitelnost čerstvých absolventů se tak mírně zhoršuje.

S tímto problémem se potýkají hlavně absolventi bez jasné profesní profilace a bez dostatečných IT dovedností či jazykových znalostí.

Z regionálního hlediska je - měreno celkovým počtem – absolutně nejnižší počet absolventů evidován v okresech Vyškov (355 osob) a Blansko (344 osob), nejvíce jich logicky je ve městě Brně (1075 osob). Z hlediska podílu absolventů na celkovém počtu uchazečů nejnižší hodnotu vykazuje okres Brno-město (5,3 %), naopak nejvyšší Blansko (8,5 %) a Vyškov (8,2 %). V případě okresu Brno-město má na nízkém podílu absolventů mezi uchazeči o zaměstnání rovněž vliv rostoucí počet společností zaměřených na poskytování strategických služeb, které často přijímají i osoby bez praxe (administrativní pracovníky, programátory, účetní).

Osoby se ZP

V evidenci poboček úřadu práce v Jihomoravském kraji bylo na konci prosince 2012 registrováno celkem 7 950 uchazečů se zdravotním postižením, což bylo o 237 osob méně než před rokem. Meziročně jejich podíl na celkové nezaměstnanosti poměrně výrazně klesl, a to z 13,1 % na 12,0 %. Největší skupinu zdravotně postižených osob tvoří uchazeči 1. stupně invalidity, kterých na konci roku 2012 bylo 57,6 %. Početnými skupinami jsou rovněž i osoby 2. stupně invalidity (28,4 %), mnohem méně je osob částečně invalidních (4,4 %).

Uplatnění zdravotně handicapovaných uchazečů na trhu práce v Jihomoravském kraji je v současné době obtížné především z „kvalifikačních“ a osobních důvodů na straně uchazečů. Velká část těchto uchazečů má pouze základní vzdělání, což v kombinaci se zdravotním handicapem znamená, že na trhu práce jsou téměř neuplatnitelní. Na straně zaměstnavatelů ovšem někdy ještě přetrvávají obavy osoby zdravotně postižené zaměstnávat, a to i přesto, že jejich pracovně - právní ochrana již není tak výrazná jako v předchozích letech. Podpora ze strany státu, a to nejen finanční (§ 78 zákona o zaměstnanosti, zvýhodnění dodavatelů zaměstnávajících více než 50 % OZP dle zákona 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách) vytváří pro zaměstnávání OZP podmínky více než dobré a představuje pro řadu zaměstnavatelů významnou motivaci.

Situace dalších problémových skupin na TP

K dlouhodobě obtížně umístitelným skupinám osob v Jihomoravském kraji vždy patřily soubory osob starších 50-ti let, dlouhodobě nezaměstnaní, nekvalifikovaní, zdravotně postižení a absolventi škol a mladiství. Tyto skupiny se mnohdy vzájemně prolínají a většina „problémových“ uchazečů tak náleží k více skupinám současně.

Dlouhodobě nezaměstnaní s délkou evidence nad 12 měsíců

Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob evidovaných na ÚP se v Jihomoravském kraji v roce 2012 nezvýšil. K 31.12.2012 dosáhl hodnoty 36,3 %, což bylo méně, než před rokem (37,0 %). Podíl dlouhodobě nezaměstnaných (s evidencí nad 12 měsíců) tak dosahuje podstatně vyšších hodnot než před nástupem hospodářské krize (pro porovnání: k 31.12.2008 činil v kraji podíl dlouhodobě nezaměstnaných pouze 30,3 %). Nezaměstnaností delší než 12 měsíců jsou postiženy především osoby ve věku nad 50 let, dále uchazeči se základním vzděláním a osoby se zdravotním omezením.

Více než polovina z počtu dlouhodobě nezaměstnaných je navíc v evidenci úřadu práce déle než dva roky (jedná se o 13 568 osob z celkového počtu 24 110 osob dlouhodobě nezaměstnaných, tedy o 56,3 % z jejich úhrnu. Tito lidé se, často ne vlastní vinou, „vydělili ze společnosti“ a k možnosti najít nové pracovní uplatnění bývají skeptičtí. S hledáním zaměstnání mívají negativní zkušenosti – zaměstnavatelé je často již předem považují za osoby nezaměstnatelné. Faktem ovšem zůstává, že někteří z nich o pracovní uplatnění příliš nestojí a v evidenci úřadu práce zůstávají také kvůli možnosti požádat o sociální dávky. Nadále platí známá poučka, že dlouhodobá nezaměstnanost je především problémem sociálním, na jehož řešení běžné nástroje aktivní politiky zaměstnanosti nestačí.

Skupina osob nad 50 let

Skupina osob starších 50 let patří v Jihomoravském kraji k těm, jimž je věnována zvýšená pozornost. Jejich postavení na trhu práce se sice s příchodem ekonomické krize zhoršilo, ovšem pouze přechodně. Podíl osob starších 50-ti let na celkovém počtu uchazečů dosahuje v Jihomoravském kraji v současné době jedné čtvrtiny (26,1 %) a meziročně se o 0,9 procentní body zvýšil. Problémem osob starších 50 jsou bohužel často špatné zkušenosti z přístupu zaměstnavatelů k osobám v tomto „předdůchodovém věku“, ti velmi často dávají při obsazování svých pracovních pozic přednost pracovníkům v mladších věkových kategoriích. Pozitivním faktorem je ale vysoká motivace těchto osob k hledání práce.

Nekvalifikovaní uchazeči

Meziročně se počet uchazečů se základním vzděláním (včetně kategorie „bez vzdělání“) zvýšil v Jihomoravském kraji o 936 osob, tedy o 6,4 % jejich původního stavu. Podíl této skupiny nezaměstnaných na počtu všech evidovaných činil koncem roku 2012 23,6 % a meziročně se změnil jen nepatrně (nárůst o 01 p.b.). Šance najít pracovní uplatnění pro tyto uchazeče není v Jihomoravském kraji dobrá a postupně se – i v souvislosti s probíhající hospodářskou recesí – dále zhoršuje.

Problémem této skupiny osob je však také jejich nízká motivace pracovat. Na trhu práce se tito pracovníci nesnadno umisťují, pomoc úřadů práce proto spočívá i v možnosti nabídnout jim umístění např. prostřednictvím veřejně prospěšných prací. Důležitá je rovněž organizace rekvalifikačních kurzů či podpora zaměstnavatelů při přijetí a zaškolení těchto uchazečů o zaměstnání.

Osoby ohrožené na trhu práce současnou ekonomickou krizí

Jak vyplývá z předchozího textu, současnou ekonomickou recesí byly v Jihomoravském kraji některé specifické skupiny osob postiženy výrazně. Nezaměstnaností byli dotčeni hlavně vyučení muži, pracující v průmyslových odvětvích (a to jako řemeslníci či při obsluze strojů) nebo v zemědělství, přitom nejvíce v kategorii nad 50 let věku. Těmto skupinám byla a i následujícím obdobím bude věnována zvýšená pozornost, a to jak při stanovování zaměření projektů ESF, tak i v rámci rekvalifikací. Zhoršená situace na trhu práce dopadla i do té doby na bezproblémovou skupinu osob vysokoškolsky vzdělaných, u kterých můžeme pozorovat zvýšený nárůst jejich evidence.

3. Cizinci na trhu práce v Jihomoravském kraji

Ke dni 31.12.2012 bylo na kontaktních pracovištích Úřadu práce ČR v Jihomoravském kraji registrováno celkem 20 118 cizinců *, kteří se na celkové pracovní síle v Jihomoravském kraji podílejí zhruba 3,2 %. Těžiště jejich zaměstnanosti bylo vždy ve městě Brně; krajské město se koncem roku 2012 na celokrajském počtu všech zaměstnaných cizinců podílelo více třemi pětinami (61,4 %); při nástupu hospodářské krize v závěru roku 2008 byl ovšem jeho podíl ještě vyšší (69,7 %).

Rozdíly v **zastoupení cizinců na celkové pracovní síle** jsou mezi jednotlivými okresy kraje tradičně vysoké; nejvyšší jejich podíl vykazuje krajské město (aktuálně 5,68 %), za nímž následuje okres Břeclav (4,99 %); třetím v pořadí je - s velkým odstupem - okres Blansko (1,89 %). Naopak nejnižší je podíl cizinců v okresech Vyškov (0,62 %) a Znojmo (0,98 %). Vzato aritmeticky: počet v kraji pracujících cizinců dosáhl ke konci roku 2012 zhruba třiceti procent (30,3 %) z počtu evidovaných nezaměstnaných.

Vývoj počtu zaměstnaných cizinců v Jihomoravském kraji v letech 2008 – 2012*

region	Cizinci registrovaní ÚP		Podíl (%) cizinců na celkové pracovní síle	
	31.12.2012	31.12.2008	31.12.2012	31.12.2008
Blansko	1 027	1 479	1,89	2,86
Brno-město	12 350	20 571	5,68	9,88
Brno-venkov	1 552	3 000	1,46	2,99
Břeclav	1 488	1 839	2,46	3,00
Hodonín	1 323	1 359	1,65	1,74
Vyškov	295	502	0,62	1,10
Znojmo	552	774	0,98	1,34
JMK	18 587	29 524	2,96	4,90

* Počet cizinců zadaných v informačních systémech

Po nástupu hospodářské recese došlo v Jihomoravském kraji k významnému zpřísnění podmínek pro vydávání pracovních povolení. V současné době naprostou většinu cizinců evidovaných úřady práce v Jihomoravském kraji představují občané EU/EHP, jejichž počet regulovat nelze. Jedná se především o občany Slovenska; mezi cizinci ze zemí mimo EU/EHP převažují nadále Ukrajinci, kteří jsou koncentrováni především do okresu Brno-město.

V posledních čtyřech letech se ve všech okresech kraje podíl zaměstnaných cizinců snížil, a to ve většině případů výrazně. Výjimkou je okres Břeclav, kde v posledním roce došlo k výraznému zvýšení počtu zaměstnaných občanů Slovenské republiky.

Zahraniční zaměstnanost v Jihomoravském kraji v důsledku hospodářské recese významným způsobem poklesla. Poptávka po zahraniční pracovní síle ale nadále v podnikové sféře existuje, neboť pro zaměstnavatele je stále atraktivní zaměstnávat zahraniční pracovníky, kteří jsou ochotni přistoupit na nabízené (často nepříliš vysoké) mzdy. Značnou roli ale samozřejmě hraje i nezájem a nechuť českých uchazečů o zaměstnání pracovat na neatraktivních pracovních místech. Toto ovšem je vlastní každému otevřenému pracovnímu trhu.

4. Prognóza vývoje trhu práce na rok 2013

Předpokládaný vývoj na trhu práce v Jihomoravském kraji

V období od ledna 2005 do června 2008 se situace na trhu práce v Jihomoravském kraji rychle zlepšovala. Výrazně rostla nabídka volných pracovních míst (z 6,5 tis. až na cca 16,4 tis.), počet uchazečů o zaměstnání naopak velmi rychle klesal (z 69,5 tis. nezaměstnaných v lednu 2005 na 36,4 tis. v červnu 2008). Také míra nezaměstnanosti v tomto období klesla výrazně, a to z hodnoty 11,1 % na hodnotu 5,7 %. Počet nezaměstnaných se v tomto období tedy snížil zhruba na polovinu, zatímco počet hlášených volných pracovních míst se zvýšil dvaapůlkrát. Pro trh práce v kraji - a především v krajském městě a jeho širším zázemí - byla charakteristická vysoká poptávka po pracovní síle, kterou z místních zdrojů nebylo možno uspokojit, což vyvolávalo značný tlak na dovoz pracovní síly ze zahraničí.

V tomto období konjunktury byla sice do hospodářské struktury kraje lokalizována řada aktivit poptávajících vysoce kvalifikovanou pracovní sílu (globální vývojová a call centra významných světových společností), rozvoj hospodářské základny kraje však bohužel nadále zůstal založen na intenzivním využívání nepříliš kvalifikované pracovní síly, a to hlavně v nově zakládaných podnicích v průmyslových zónách. Jak v Jihomoravském kraji, tak i ve městě Brně se rozvíjela především ta odvětví průmyslové výroby, ve kterých pro velkou většinu nově zřizovaných pracovních pozic byla požadována buď velmi nízká, nebo i žádná kvalifikace. Koncem roku 2008 tak podíl hlášených nových pracovních míst, na které zaměstnavatel nepožadoval žádnou kvalifikaci, dosahoval v Jihomoravském kraji 53,0 % (v podmínkách města Brna pak dokonce 67,4 %), zatímco o deset let dříve, v roce 1999, to bylo pouze 1,8 %, tedy třicetkrát méně. Do konce roku 2010 – právě v důsledku hospodářské recese - se v tomto ohledu situace v kraji zlepšila poměrně výrazně; podíl pracovních míst, na nichž zaměstnavatel nepožadoval žádnou kvalifikaci, dosáhl „pouze“ hodnoty 36,5 %. I tak ale pracovní místa pro nekvalifikované představovala nejpočetnější kategorii nově vytvářených pracovních míst.

Zatímco před deseti lety zaměstnavatelé v Jihomoravském kraji zřizovali pracovní místa pro nekvalifikované pouze zcela výjimečně, v období zhruba tří let před nástupem hospodářské recese byla tvorba nových pracovních míst výrazně zaměřena právě na tuto kategorii, tedy na pracovníky nekvalifikované. Na tato místa ovšem nebyli přijímáni domácí pracovníci, ale docházelo k dovozu nekvalifikované nebo velmi málo kvalifikované pracovní síly ze zahraničí.

Přestože situace na trhu práce se v kraji začala měnit už v měsíci říjnu 2008, dopady hospodářské recese na úroveň nezaměstnanosti se ve významnější míře projeví až na přelomu let 2008 a 2009. Tyto dopady byly závažné. Od 30.6.2008 do 31.12.2009 se počet nezaměstnaných v Jihomoravském kraji zvýšil o 81 %, přičemž ve stejné době poptávka po nové pracovní síle výrazně poklesla, bezmála o dvě třetiny (o 61 %). V průběhu roku 2010 nezaměstnanost v kraji už výrazně nerostla; počet nezaměstnaných se meziročně zvýšil o 9 % (v únoru 2010 bylo v kraji dosaženo historicky nejvyššího stavu nezaměstnanosti – 71 884 osob), počet nově hlášených pracovních míst se ale dále snižoval (meziročně o 37,4%).

V průběhu let 2009 a 2010 se nezaměstnanost v Jihomoravském kraji zvýšila o zhruba 23,0 tis. osob, což představovalo nárůst o přibližně 60 % původního stavu. Protože krize postihovala především výrobní sféru ekonomiky, nezaměstnanost vzrostla mnohem více v souboru mužů než v souboru žen. Počet mužů vedených v evidenci úřadu práce v kraji se v těchto dvou letech zvýšil o 82 %, zatímco v případě žen se jednalo o nárůst „pouze“ o 42 %, tedy o nárůst v poloviční intenzitě. Krize sice způsobila problémy i v případě zaměstnávání absolventů škol, ovšem jejich počet v evidencích úřadů práce se v těchto dvou letech zvýšil „pouze“ o 54 %, tedy méně než v ostatních kategoriích nezaměstnaných.

Vývoj v oblasti nezaměstnanosti v roce 2011 byl již příznivý. Počet nezaměstnaných evidovaných na kontaktních pracovištích ÚP v kraji se snížil o 6620, tedy o 9,5 % původního stavu. V počátku roku 2012 došlo k prudkému nárůstu nezaměstnanosti (v průběhu měsíců leden a únor o 3,5 tis. osob), poté se nezaměstnanost až do konce června plynule snižovala. V průběhu těchto 4 měsíců v evidenci ÚP v Jihomoravském kraji ubylo skoro 9,2 tis. osob. Od července 2012 nezaměstnanost v kraji opět spojitě roste; za 2. pololetí 2012 se počet evidovaných nezaměstnaných zvýšil o 9416 osob na výsledných 66 435 osob, tedy o celou šestinu.

Z hlediska ekonomického větší význam než nárůst nezaměstnanosti má pokles intenzity tvorby nových pracovních míst. V období od konce srpna 2008 do konce roku 2012 se počet volných míst nahlášených do evidence úřadu práce v Jihomoravském kraji snížil o 14 648, tedy o 86,5 % původního stavu, což ve svém důsledku způsobuje, že možnosti vzniklou nezaměstnanost řešit jsou nyní v kraji poměrně omezené.

Vývoj v oblasti zaměstnanosti však v kraji ve svém důsledku nebyl pouze nepříznivý. Hospodářská recese paradoxně přispěla k tomu, že struktura zaměstnanosti v kraji (a stejně tak v ČR jako celku) se přiblížila stavu běžnému ve vyspělých evropských ekonomikách. Zvýšil se podíl terciární sféry na celkové zaměstnanosti, zvýšila se kvalifikační úroveň zaměstnané pracovní síly a také se zkvalitnila úroveň nové poptávky po pracovní síle. Počet nově vytvářených pracovních míst se sice dramaticky snížil, zaměstnavatelé však nyní požadují kvalifikovanější pracovní sílu než dříve. V důsledku krize se významným způsobem zpřísnilo povolování vstupu cizinců na trh práce v kraji.

Varianty možného vývoje nezaměstnanosti

Očekáváme, že nezaměstnanost v Jihomoravském kraji v roce 2013 již výrazněji neporoste. Výrazný nárůst počtu evidovaných, k němuž došlo na počátku roku, vystřídá v jarních měsících pokles jejich počtu. Domníváme se, že v průběhu 1. pololetí 2013 by se stav nezaměstnaných evidovaných na kontaktních pracovištích úřadu práce v kraji mohl snížit, a to o nejméně 3,0 tis. osob, v optimistické variantě ale až o cca 7,0 tis. osob. Předpokládáme, že až v závěru druhého pololetí 2013 se nezaměstnanost v kraji začne opět zvyšovat, v důsledku čehož by se výsledný počet registrovaných nezaměstnaných v Jihomoravském kraji mohl pohybovat v rozmezí 65,0 – 70,0 tis. osob.

Lze předpokládat, že v průběhu roku 2013 zůstanou na regionálním trhu práce vymezeny věkové, vzdělanostní i profesní skupiny osob, u nichž je velmi malá šance získat práci. K nejvíce ohroženým skupinám uchazečů budou v kraji náležet nekvalifikovaní pracovníci, uchazeči starší 50-ti let, uchazeči pečující o děti do 15 let věku a občané zdravotně postižení.

5. Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2012

Na aktivní politiku zaměstnanosti bylo v roce 2012 vynaloženo celkem 249,4 mil Kč, z toho v rámci národní APZ 79,3 mil Kč a z prostředků ESF-OPLZZ 170,1 mil Kč. Z celkového objemu prostředků vyčleněných na APZ (ze schváleného rozpočtu na rok 2012) tak bylo vyčerpáno cca 36%.

V rámci APZ bylo v Jihomoravském kraji v roce 2012 vytvořeno celkem 2 729 pracovních míst a na tato místa bylo umístěno 2 687 uchazečů o zaměstnání, dalších 967 osob bylo rekvalifikováno. Celkový počet osob podpořených všemi formami aktivní politiky

zaměstnanosti pak v Jihomoravském kraji dosáhl počtu 3 268 osob.

Ve srovnání s předchozím rokem tak došlo k výraznému poklesu počtu podpořených osob v rámci APZ (2011 podpořeno 13 210 osob) a to především ze dvou důvodů:

- 1) téměř půlročním zpožděním v zahájení rekvalifikačních kursů, způsobeným změnami a nevyjasněnými podmínkami výběru dodavatelů (v roce 2011 absolvovalo rekvalifikace 7374 uchazečů oproti 967 v roce 2012)
- 2) preferencí umíst'ování uchazečů v rámci veřejné služby místo tradičních VPP (v roce 2011 vytvořeno 2 346 míst VPP, v roce 2012 pouze 892)

5.1. Realizace jednotlivých nástrojů APZ v roce 2012

Tvorba pracovních míst v rámci veřejně prospěšných prací byla ve značné míře realizována z prostředků ESF-OP LZZ, stejně tak jako tvorba společensky účelných pracovních míst u zaměstnavatelů. Doplňkové nástroje APZ – vytváření a podpora pracovních míst v chráněných dílnách a na chráněných pracovištích - byly financovány z národní APZ, stejně jako vytváření společensky účelných míst pro SVČ.

V rámci národní aktivní politiky zaměstnanosti byly podporovány především prioritní problémové skupiny uchazečů. Byli to zejména uchazeči dlouhodobě nezaměstnaní, uchazeči s nízkou či žádnou kvalifikací, osoby zdravotně postižené, fyzické osoby pečující o děti do 15 let věku, absolventi škol a osoby nad 50 let.

Intenzita využití nástrojů APZ je v jednotlivých okresech značně rozdílná. Dlouhodobě mezi okresy s nejvyššími počty vytvářených pracovních míst patří okresy Hodonín (v roce 2012 vytvořeno 383 SUM a 193 VPP) a Brno – město (422 SUM a 103 VPP). Okres Znojmo, který v minulosti patřil také k okresům s vysokou tvorbou podporovaných pracovních míst díky realizaci VPP, však v roce 2012 zaznamenal značný propad (pouze 158 SUM a 129 VPP). Nejméně míst bylo v roce 2012 vytvořeno v nejmenším okrese Jihomoravského kraje, tedy v okrese Vyškov (143 SUM a 89 VPP).

Pro Jihomoravský kraj a zejména město Brno je charakteristická výrazná podpora osob zdravotně postižených. V roce 2012 však několik desítek pracovních míst pro OZP vzniklo také v okrese Břeclav (36 míst) a v menší míře vznikala pracovní místa pro OZP i v dalších okresech kraje. Celkem bylo v průběhu roku 2012 vytvořeno 109 nových pracovních míst pro OZP. Příspěvek na provoz CHPM byl poskytnut na 86 pracovních míst (z toho 85 v okrese Břeclav

Zaměstnávání OZP je dále podporováno také formou příspěvků zaměstnavatelům dle §78 Zákona o zaměstnanosti, tyto prostředky jsou však vypláceny mimo rozpočet APZ. Dle nové právní úpravy jsou zaměstnavatelé povinni požádat o vymezení takovýchto míst Úřad práce a v Jihomoravském kraji bylo takto vymezeno v roce 2012 celkem 4790 pracovních míst (z toho 2 591 v Brně), na kterých se vystřídal celkem 6599 uchazečů (z toho v Brně 3808).

Nejvíce využitým nástrojem aktivní politiky zaměstnanosti bylo v Jihomoravském kraji v roce 2012 vytváření společensky účelných pracovních míst (SÚPM). V menší míře než v předchozích letech byly využity veřejně prospěšné práce (VPP), a to, jak již bylo zmíněno výše, z důvodu přednostního umíst'ování uchazečů v rámci veřejné služby. Systematicky jsou dále uplatňovány nástroje na podporu zaměstnávání OZP, ostatní nástroje APZ jsou však v rámci kraje využívány sporadicky. Příspěvek na zapracování byl poskytnut pro 9 osob a

překlenovací příspěvek pro 40 osob.

Vytváření společensky účelných pracovních míst

Prostřednictvím SÚPM jsou zaměstnavatelé motivováni k zaměstnávání uchazečů o zaměstnání z problémových skupin. Vznikají tak buď zcela nová pracovní místa, nebo jsou tyto uchazeči přednostně přijímáni na již existující volná místa. Od poloviny roku 2008 je rovněž na tvorbu SÚPM možno čerpat finanční prostředky ze zdrojů ESF, což vede ke zvyšování počtu nově vytvářených míst. **V roce 2012 bylo vytvořeno celkem 1376 společensky účelných pracovních míst u zaměstnavatelů (z toho 1026 v rámci národní APZ a 350 v rámci projektů ESF).** Přes čtvrtinu z nich (26,7%) připadá na okres Brno-město a další více než pětina (23%) na okres Hodonín. V ostatních okresech kraje byly počty vytvářených míst u zaměstnavatelů výrazně nižší. Celkový počet vytvořených SÚPM u zaměstnavatelů se oproti předchozímu roku zvýšil o 186 míst.

Příspěvky od úřadu práce na **samostatnou výdělečnou činnost (SÚPM - SVČ)** slouží uchazečům k částečnému krytí nákladů potřebných na zahájení samostatné výdělečné činnosti (SVČ). Těchto míst bylo v roce 2012 v kraji nově zřízeno **celkem 313 (vše v rámci národní APZ)**, tedy zhruba stejný počet jako v předchozím roce. Jedná se o významnou pomoc v takových případech, kdy pro uchazeče není na trhu práce vhodné volné místo, ale jeho kvalifikace umožňuje, aby si své budoucí pracovní místo vytvořil sám. Kromě finanční výpomoci poskytují úřady práce těmto uchazečům i poradenské a vzdělávací služby formou rekvalifikačních kurzů, jejichž cílem je mimo jiné zvýšení kvality podnikatelských záměrů. Nejvíce míst pro SVČ bylo v roce 2012 vytvořeno v okrese Hodonín (67), v okresech Brno-venkov, Brno-město a Blansko to bylo okolo 50-ti míst a ve zbývajících okresech okolo 30-ti míst.

Veřejně prospěšné práce

VPP jsou využívány pro krátkodobé umístění uchazečů především na práci pro obecní a městské úřady, charitativní organizace a sdružení. Takto umístění uchazeči po uplynutí sjednané doby buď nastoupí k danému zaměstnavateli do trvalého pracovního poměru, nebo se opět vrátí do evidence. V každém případě je však i přechodné zaměstnání po všech stránkách lepší než setrvávání v dlouhodobé nezaměstnanosti. Navíc zaměstnavatelům, kteří VPP vytvářejí, tato aktivita umožňuje uskutečnění i takových záměrů, které by bez spolupráce s úřadem práce nemohly být realizovány. Využití tohoto nástroje však značně závisí na místních podmínkách a na ochotě ke spolupráci ze strany zaměstnavatelů a obecních úřadů. **V rámci VPP bylo v Jihomoravském kraji v roce 2012 vytvořeno celkem 892 nových pracovních míst**, z toho zhruba polovina (441) v rámci národní APZ, druhá polovina pak byla financována z prostředků ESF. Tento nástroj byl v rámci kraje dlouhodobě nejvíce využíván v okrese Znojmo (až čtvrtina v kraji vytvářených míst), v průběhu roku 2012 se však situace změnila a tvorba VPM v rámci kraje byla daleko vyrovnanější. Pouze okres Hodonín výrazněji převýšil ostatní okresy (celkem 193 míst), nejméně míst VPP pak vzniklo v okrese Vyškov. V ostatních okresech se počet vytvořených míst pohyboval od 100 do 150.

Podpora zaměstnávání OZP

Počet nově vytvořených pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením se v roce 2012 oproti předchozímu roku mírně snížil (o 18 míst). Vytvořeno bylo celkem 79 nových míst u zaměstnavatelů, z toho 36 v okrese Břeclav a 23 v okrese Hodonín. Dále byla zřízena 2

chráněná pracovní místa pro osoby samostatně výdělečně činné.

Veřejná služba

Pro realizaci veřejné služby bylo uzavřeno celkem 448 smluv o organizaci a výkonu veřejné služby s jednotlivými realizátory, kterými byly především obce a města (městské části v Statutárním městě Brně) Jihomoravského kraje. Dále na zajištění veřejné služby s krajskou pobočkou spolupracovala občanská sdružení, domovy pro seniory, kulturní, charitativní a církevní organizace a školy. K počátku roku 2012 bylo uzavřeno 10 smluv o organizaci a výkonu veřejné služby s prvními realizátory. Zpočátku uzavírali smlouvy o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou na majetku nebo zdraví, kterou osoba vykonávající veřejnou službu způsobí nebo jí bude způsobena, jednotliví realizátoři, po uzavření pojistné smlouvy Úřadem práce ČR většina smluvních partnerů využila této rámcové dohody.

K jednotlivým realizátorům byli po posouzení jejich zdravotního stavu vysíláni uchazeči evidovaní déle než jeden rok, se kterými byla uzavřena smlouva o výkonu veřejné služby. V jihomoravském kraji bylo umístěno k výkonu veřejné služby celkem 5 215 uchazečů. Největší počet vykonavatelů veřejné služby využila Diecézní charita Brno, Město Kyjov, ESEP, o.p.s., Město Hodonín, Město Břeclav, Domov pro seniory Okružní, příspěvková organizace, Brno.

Zpočátku byla veřejná služba realizována zcela bez podpory agendové aplikace, k jejímu využívání docházelo postupně.

Celkový počet vykonavatelů veřejné služby, realizátorů (organizátorů) veřejné služby v členění dle kontaktních pracovišť udává následující tabulka:

kontaktní pracoviště	uchazečů	realizátorů
Blansko	64	15
Boskovice	386	29
Brno-město	997	40
Břeclav	391	19
Bučovice	118	16
Hodonín	475	22
Hustopeče	199	20
Ivančice	42	6
Kyjov	656	39
Mikulov	164	14
Moravský Krumlov	96	24
Pohořelice	86	9
Rosice	111	13
Slavkov u Brna	114	16
Šlapanice a Kuřim	83	6
Tišnov	45	15
Veselí nad Moravou	538	24
Vyškov	232	37
Znojmo	365	78

Židlochovice	53	6
krajská pobočka celkem	5 215	448

5.2. Rekvalifikace a poradenství

Realizace rekvalifikací v roce 2012 byla výrazně ovlivněna nejasnými pravidly pro výběr dodavatelů. Teprve koncem roku 2011 byla zveřejněna 1. verze Zadávací dokumentace a její definitivní znění bylo schváleno až koncem března 2012. Nebylo tedy možné v předstihu připravit realizaci veřejné zakázky na nové období. Veřejná zakázka byla vyhlášena až na konci března 2012 a do konce května probíhalo výběrové řízení. Následně mohl být teprve proveden výběr dodavatelů pro Krajskou pobočku v Brně. Realizace samotných rekvalifikací tak byla zahájena až v říjnu 2012. Díky tomu bylo do rekvalifikací zařazeno zhruba 8x méně uchazečů než v předchozím roce.

Obdobná situace nastala také v případě poradenských aktivit. Jejich realizace tak bude zahájena až v březnu 2013.

Do rekvalifikačních programů bylo v roce 2012 nově zařazeno 967 uchazečů a zájemců o zaměstnání.

V rámci APZ bylo rekvalifikováno **644 osob**, z nichž 626 rekvalifikaci úspěšně ukončilo. Převážná část rekvalifikovaných využila novou formu tzv. zvolenou rekvalifikaci (398 uchazečů), dále se jednalo o nahodilé rekvalifikace, kdy byl proveden transparentní výběr dodavatele na zabezpečení rekvalifikace s ohledem na aktuální požadavek trhu práce a ostatní rekvalifikace, kdy v rámci VSPR! - rekvalifikace se zabezpečovaly činnosti mimo projektem stanovená odvětví. Uplatnění (do konce roku 2012) našlo 329 z těchto rekvalifikovaných uchazečů.

Do rekvalifikací **v rámci projektů ESF (NIP)** bylo zařazeno **229 osob**, z toho 218 ukončilo rekvalifikaci úspěšně a 73 z nich následně našlo uplatnění.

Dalších 94 osob pak bylo zařazeno do grantových projektů OP LZZ realizovaných jinými subjekty (nehrazeno z APZ), z těchto uchazečů 89 ukončilo rekvalifikaci úspěšně a 27 se následně uplatnilo na trhu práce.

Do rekvalifikačních kurzů jsou nejčastěji zařazováni uchazeči se středoškolským vzděláním, kteří si doplňují nebo rozšiřují své znalosti a dovednosti. Rekvalifikováni jsou se však v podstatě všechny vzdělanostní skupiny uchazečů, včetně uchazečů se základním vzděláním, pro které rekvalifikace znamená získání alespoň nějakého profesního vzdělání. Možnosti zaměstnaneckých rekvalifikací a rekvalifikací pro zájemce o zaměstnání jsou však stále využívány jen v minimální míře.

Zaměření rekvalifikačních kurzů je v jednotlivých okresech Jihomoravského kraje dosti podobné. Dlouhodobě převládají kurzy zaměřené na zlepšování počítačové gramotnosti (zhruba třetina rekvalifikovaných), dále následují kurzy z oblasti účetnictví a daňové evidence, administrativní práce a ze „základů podnikání“. Časté jsou také kurzy v oblasti pečovatelské, manikúry a masáže, z profesí výrobní sféry pak kurzy svařování, obsluhy CNC strojů, obsluhy motorových vozidel a vysokozdvizných vozíků. Nově se projevuje zvýšený zájem o kurzy pracovníků v sociálních službách.

Kurzy zaměřené na informační technologie (cca 30 % rekvalifikací) jsou realizovány téměř pro všechny skupiny uchazečů o zaměstnání. Výjimku tvoří absolventi škol, kteří zpravidla zvládají obsluhu osobního počítače na velmi dobré úrovni. Pro ně, případně pro další zájemce

z řad uchazečů o zaměstnání, jsou realizovány kurzy „Obsluha osobního počítače dle osnov ECDL“. Největší podíl (zhruba poloviční) přitom tvoří kurzy „Základy obsluhy osobního počítače“ (WINDOWS, WORD, EXCEL, INTERNET). V menším rozsahu jsou realizovány i kurzy s vyšší specializací, které již vyžadují pokročilé vstupní znalosti obsluhy osobního počítače a vedou přímo k uplatnění absolventů těchto kurzů na trhu práce (Počítačový grafik, Tvorba webových stránek).

Kurzy účetnictví s využitím výpočetní techniky (zhruba 10 % rekvalifikací) využívají zpravidla ženy, které mají zájem o uplatnění v pracovních pozicích účetní nebo na kumulovaných funkcích v administrativě, zejména v podnikatelském sektoru. Většinou se jedná o ženy, které absolvovaly gymnázium nebo střední odbornou školu technického směru, případně školu s ekonomickým zaměřením. Často se jedná o ženy vracející se na trh práce po mateřské dovolené.

Kurzy svařování (rovněž zhruba 10 % rekvalifikací) jsou realizovány jako základní nebo případně v kombinaci jednotlivými metodami - např. kurz plamenového svařování a řezání kyslíkem, kurz pájení plamenem, kurz ručního obloukového svařování obalenou elektrodou, kurz svařování v ochranné atmosféře atd.

Kurzy pro řidiče motorového vozíku - účastníci jsou v kurzech seznámeni s obsluhou vysokozdvížného vozíku a jeho provozem. V průběhu kurzu získají řidičský průkaz na motorový vozík se spalovacím i elektrickým pohonem. Tito absolventi se především uplatňují na pracovní pozici skladník.

Základy podnikání - jsou určeny pro uchazeče, kteří absolvování kurzu využívají k zahájení samostatné výdělečné činnosti.

Kosmetické služby - také o tyto kurzy jeví zájem především ženy, které chtějí zahájit samostatnou výdělečnou činnost. Jedná se z velké části o uchazečky o zaměstnání z kategorie osob pečujících o dítě do 15 let. Často přicházejí do evidence po ukončení rodičovské dovolené.

Všeobecný sanitář - o kurz jeví zájem jak muži, tak i ženy. velmi často se jedná o osoby, které již mají přislíbeno pracovní místo ve zdravotnických zařízeních.

Pracovník v sociálních službách - účastníci se po uvedení do problematiky sociálních služeb seznámí se standardy kvality sociálních služeb. Dále po úvodu do psychologie, psychopatologie, somatologie se učí základům komunikace, ochrany zdraví a prevenci vzniku závislosti

na sociálních službách. Seznamují se s metodami sociální práce a základy péče o nemocné. Absolventi se uplatňují v zařízeních sociální péče.

Řidičské oprávnění skupin C, C+E, D, profesní průkaz – kurzy jsou žádány zejména muži.

Přehled nejčastěji realizovaných kurzů v roce 2012 podává následující tabulka:

Název rekvalifikačního kurzu	Počet zařazených uchazečů		
	celkem	z toho	
		národní APZ	ESF
Svařování	145	68	77
Pracovník v sociálních službách	118		118
Obsluha PC	77	77	
Obsluha elektrovozíku a motovezíku	64	64	
Řidičské průkazy + odborná způsobilost	45	45	
Základy podnikání	31	31	
Obsluha CNC strojů	26		26
Kosmetické služby	18	18	
Programátor CNC strojů	12		12

5.3. Projekty ESF

V roce 2012 bylo v Jihomoravském kraji realizováno **dvanáct regionálních individuálních projektů** (11 projektů z oblasti podpory 4.2a.1 a 1 projekt z oblasti podpory 4.1.1), zpracovaných a administrovaných referátem projektů EU na Krajské pobočce Úřadu práce České republiky v Brně.

Regionální individuální projekty

V roce 2012 realizovala Krajská pobočka v Brně v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost 12 regionálních individuálních projektů:

1. Aktivní padesátka v Jihomoravském kraji
2. Šance pro Vás v Jihomoravském kraji
3. Vzdělání – praxe – zaměstnání
4. Zpět na trh práce v Jihomoravském kraji
5. Návrat rodičů na trh práce v Jihomoravském kraji
6. Praxí k perspektivní kariéře
7. Klíč k nezávislosti v Jihomoravském kraji
8. Kariéra bez bariér
9. Příležitost pro mladé do 30 let
10. Po roce do práce v Jihomoravském kraji
11. 45 plus v Jihomoravském kraji
12. Vzdělávejte se pro růst v Jihomoravském kraji

Důraz byl kladen především na práci s cílovými skupinami jednotlivých projektů, především na osoby výrazně ohrožené na trhu práce, např. osoby nad 50 let věku, osoby dlouhodobě evidované na úřadu práce, osoby pečující o děti do 15 let věku, osoby s nízkým vzděláním a kvalifikací, absolventi škol apod. Projekty se zaměřovaly vedle motivačních a poradenských aktivit především na rekvalifikace cílových skupin, zajištění odborných pracovních praxí a zprostředkování zaměstnání. Při zprostředkování zaměstnání byly využívány nástroje aktivní politiky zaměstnanosti – SÚPM vyhrazená, zaměstnavatelé byli podporováni také formou

poskytování mzdových příspěvků dle metodiky OP LZZ při vytváření nových pracovních míst. Celkové vynaložené finanční prostředky dosáhly v roce 2012 výše 80,28 mil. Kč.

1. **Aktivní padesátka v Jihomoravském kraji – CZ.1.04/2.1.00/13.00010**

Zahájení realizace: 1. února 2009

Ukončení realizace: 31. ledna 2012

Cílovou skupinou pro tento projekt jsou uchazeči a zájemci o zaměstnání, kteří jsou evidováni na kontaktních pracovištích úřadu práce v Jihomoravském kraji a nejpozději v roce zařazení do projektu dosáhli 50-ti let věku.

KONEČNÉ VÝSLEDKY PROJEKTU

Výběr uchazečů do projektu - výběr uchazečů z celkového počtu 500 provedl dodavatel ve spolupráci s jednotlivými úřady práce v kraji. Celkem bylo do projektu zařazeno 555 účastníků.

VSTUPNÍ BLOK – v projektu bylo plánováno zařadit do této aktivity celkem 500 osob, ve skutečnosti tuto aktivitu absolvovalo 554 klientů. Vstupní blok byla čtyřdenní aktivita, která seznámila klienty s obsahem a organizací jednotlivých aktivit projektu.

MOTIVAČNĚ PORADENSKÝ MODUL – do této aktivity vstoupilo a úspěšně ukončilo během realizace projektu celkem 330 osob. Tito klienti absolvovali jednu z forem poradenské činnosti. Jednalo se o motivační kurzy s pracovní diagnostikou (5denní) nebo motivační 12denní kurzy s bilanční diagnostikou.

INDIVIDUÁLNÍ PORADENSTVÍ – tuto aktivitu mohli využít všichni klienti projektu. Individuální poradenství probíhalo s odborným psychologem. Tuto aktivitu využilo 412 účastníků projektu a celkem bylo poskytnuto 910 hodin poradenství.

KURZ POČÍTAČOVÝCH DOVEDNOSTÍ – celkem 300 klientů mohlo získat osvědčení o absolvování kurzu Základy obsluhy osobního počítače. Aktivitu celkem úspěšně ukončilo 301 osob.

REKVALIFIKACE – projekt plánoval 450 vydaných osvědčení pro klienty projektu, kteří absolvovali vybranou rekvalifikaci. Kurzy byly rozděleny do 3 kategorií, jednak kurzy odborné – řemeslné, počítačové kurzy a kurzy k získání oprávnění k výkonu činnosti (průkazy). Celkem bylo vystaveno 516 osvědčení za úspěšně absolvované kurzy.

ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ZAMĚSTNÁNÍ – v průběhu realizace projektu bylo klientům zprostředkováno celkem 186 pracovních míst, z toho 40 míst bylo nově vytvořeno u zaměstnavatelů a celkem 63 pracovních míst bylo podpořeno mzdovým příspěvkem pro zaměstnavatele.

Celkový rozpočet projektu: 35 133 000 Kč, z toho bylo v roce 2012 vyčerpáno 896 518 Kč.

2. **Šance pro Vás v Jihomoravském kraji – CZ.1.04/2.1.00/13.00013**

Zahájení realizace: 1. února 2009

Ukončení realizace: 31. ledna 2012

Cílovou skupinou jsou uchazeči o zaměstnání, dlouhodobě evidovaní na úřadu práce, a to déle než 6 měsíců evidence a dále zájemci o zaměstnání evidovaní na úřadu práce bez omezení délky evidence.

KONEČNÉ VÝSLEDKY PROJEKTU

VÝBĚR UCHAZEČŮ do projektu – celkově bylo plánováno zařadit do projektu 600 osob z cílové skupiny, z tohoto počtu mohlo být až 150 zájemců o zaměstnání. Výběr uchazečů prováděl dodavatel ve spolupráci s kontaktními pracovišti ÚP v kraji. Do projektu bylo celkem zařazeno 669 uchazečů a 38 zájemců o zaměstnání, tj. celkem 707 osob.

VSTUPNÍ KURZ – tuto aktivitu mělo absolvovat 600 osob v rozsahu 4 výukových dnů. Tato aktivita byla povinná pro všechny zařazené klienty. Celkem tuto aktivitu úspěšně absolvovalo 703 klientů. Obsahem kurzu bylo seznámení s projektem, sestavení Plánu rozvoje klienta, podpis Dohody o vstupu do projektu a další školení.

MOTIVAČNĚ PORADENSKÝ MODUL – bylo plánováno modulově: 2denní pracovní diagnostika nebo 5denní bilanční diagnostika nebo 12denní motivační kurz s jednou ze dvou diagnostik. Tato aktivita nebyla určena pro zájemce o zaměstnání. Celkem tuto aktivitu absolvovat 405 uchazečů o zaměstnání.

PC KURZ – aktivita poskytovala účastníkům kurz základů práce s počítačem, dílčím výsledkem projektu bylo úspěšné dokončení 300 účastníky této aktivity, skutečně tuto aktivitu ukončilo 303 klientů.

REKVALIFIKACE – projekt realizoval 2 typy RK kurzů – typ A byly kurzy k získání odbornosti ve zvolené profesi a typ B byly kurzy k získání oprávnění (průkazu) k výkonu činnosti. Celkem mělo být úspěšně realizováno 500 RK (z toho min. 300 RK – typ A, min. 100 RK typ B). Ve skutečnosti bylo vydáno celkem 553 osvědčení o úspěšném absolvování rekvalifikace.

INDIVIDUÁLNÍ PORADENSTVÍ – bylo určeno pro všechny klienty projektu, plánován byl rozsah poskytnutých 3000 poradenských hodin. Nicméně tuto aktivitu využili klienti v celkovém rozsahu 1105 hodin.

ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ZAMĚSTNÁNÍ – v projektu bylo plánováno zajistit celkem 120 pracovních míst pro klienty projektu, z nichž některá místa měla být podpořena mzdovým příspěvkem. V projektu bylo zprostředkováno 64 nových pracovních míst se mzdovým příspěvkem, 2 osoby zahájily podnikání, 46 osob nastoupilo na společensky účelné pracovní místo a vhodné zaměstnání našlo 109 klientů projektu, tj. celkem bylo zajištěno 221 zaměstnání.

OSOBNÍ ASISTENCE – specifická aktivita projektu spojená s doprovodem a pomocí klientovi při návštěvě zaměstnavatele nebo účasti na výběrovém řízení na pracovní místo. Plánováno bylo 80 asistencí, které byly také vyčerpány.

Celkový rozpočet projektu činí 44 827 200 Kč, z toho bylo v roce 2012 vyčerpáno celkem 1 534 923 Kč.

3. Vzdělání – praxe – zaměstnání – CZ.1.04/2.1.00/13.00044

Zahájení realizace: 1. dubna 2009

Ukončení realizace: 31. března 2012

Cílovou skupinou jsou uchazeči o zaměstnání, kteří jsou v Jihomoravském kraji evidováni úřadem práce a mají ukončené středoškolské vzdělání s maturitou nebo vysokoškolské vzdělání a zároveň splňují alespoň jednu z níže uvedených podmínek:

- ke dni vstupu do projektu nedosáhli 25 let věku - u uchazečů o zaměstnání se středoškolským vzděláním s maturitou a jejichž celkově dosažená pracovní praxe činí maximálně 12 měsíců,
- ke dni vstupu do projektu nedosáhli 30 let věku - u uchazečů o zaměstnání s ukončeným vysokoškolským vzděláním a jejichž celkově dosažená pracovní praxe činí maximálně 12 měsíců,
- osoby bez omezení věku, vracející se po mateřské a rodičovské dovolené na trh práce s praxí do 12 měsíců,
- osoby bez omezení věku, vracející se po mateřské a rodičovské dovolené na trh práce po minimálně 3 letech.

KONEČNÉ VÝSLEDKY PROJEKTU

Do projektu vstoupilo během realizace projektu celkem 202 uchazečů o zaměstnání z území Jihomoravského kraje, a to prostřednictvím dodavatele a kontaktních pracovišť Úřadu práce České republiky.

VSTUPNÍ BLOK – do této aktivity vstoupilo celkem 202 uchazečů o zaměstnání. Všichni účastníci projektu úspěšně absolvovali tuto aktivitu. Klienti byli seznámeni se systémem organizace aktivit projektu a s jejich právy a povinnostmi, zúčastnili se vstupního školení o bezpečnosti práce a ochraně zdraví při práci. Každému účastníkovi projektu byl sestaven plán individuálního rozvoje klienta.

REKVALIFIKACE – v oblasti rekvalifikačních kurzů absolvovalo 190 klientů kurzy Obsluhy PC dle osnov ECDL úspěšně a významně tak převýšilo původní plán 150 úspěšně dokončených rekvalifikací.

ODBORNÁ PRACOVNÍ PRAXE – stěžejní až 1 rok trvající aktivita projektu byla realizována u zaměstnavatelů z řad institucí veřejné správy za účelem získání pracovních návyků a zkušeností. Celkově nastoupilo do této aktivity 154 klientů projektu.

INDIVIDUÁLNÍ PORADENSTVÍ A PODPORA – celkově byl plánován rozsah poskytnutého poradenství 5 hodin na klienta projektu. Celkem bylo poskytnuto účastníkům projektu 434 hodin individuálního poradenství.

ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ZAMĚSTNÁNÍ – v projektu bylo plánováno zajištění celkem 10 nových a 20 vhodných zaměstnání. Během realizace projektu bylo zajištěno 10 nových pracovních míst a 60 vhodných zaměstnání.

Celkový rozpočet projektu činí 42 321 800 Kč, z toho bylo v roce 2012 vyčerpáno 3 377 083 Kč.

4. Zpět na trh práce v Jihomoravském kraji – CZ.1.04/2.1.00/13.00054

Zahájení realizace: 1. srpna 2009

Ukončení realizace: 31. července 2012

Cílovou skupinou jsou uchazeči a zájemci o zaměstnání s chybějícím či s maximálně dosaženým základním vzděláním, evidovaní na kontaktních pracovištích úřadu práce v Jihomoravském kraji, bez ohledu na délku evidence na ÚP.

KONEČNÉ VÝSLEDKY PROJEKTU

VÝBĚR UCHAZEČŮ do projektu – Výběr uchazečů prováděl dodavatel ve spolupráci s kontaktními pracovišti ÚP v kraji. Cílovou skupinou byli uchazeči a zájemci o zaměstnání s chybějícím nebo maximálně dosaženým základním vzděláním. V projektu byl plánovaný vstup pro 500 osob, nicméně celkem bylo do projektu zařazeno 556 osob, z toho 555 uchazečů o zaměstnání a 1 zájemce o zaměstnání.

VSTUPNÍ BLOK – vybraní účastníci projektu absolvovali následující aktivitu „Vstupní blok“. Tato aktivita byla třídní, účastníci byli seznámeni s hlavními cíli a obsahem projektu. Byly sepsány Dohody o účasti v projektu s každým vybraným účastníkem projektu. Z plánovaných 500 osob tuto aktivitu celkem absolvovalo celkem 554 klientů projektu.

SESTAVENÍ PLÁNU ROZVOJE KLIANTA – aktivita byla určena pro 450 uchazečů o zaměstnání. Každý účastník popsal představu o budoucím zaměstnání na základě praxe, dovedností a ve spolupráci s odborným poradcem sestavil následné řešení směřující k uplatnění na trhu práce. Celkem 552 klientů sestavilo svůj osobní plán rozvoje.

MOTIVAČNĚ PORADENSKÝ MODUL – určeno pouze pro uchazeče o zaměstnání, výstupem bylo celkem 350 úspěšně dokončených aktivit poradenské činnosti, účastníci absolvovali jednu z následujících dílčích aktivit, případně kombinaci – pracovní diagnostika; bilanční diagnostika; motivační kurz, aktivitu absolvovalo celkem 380 osob.

INDIVIDUÁLNÍ PORADENSTVÍ – bylo určeno pouze pro uchazeče o zaměstnání a bylo realizováno v průběhu celého projektu. Cílem bylo poskytnout klientovi odbornou konzultaci a poradenství odborného psychologa z oblasti trhu práce v rozsahu Ø 5 hodin/osobu. Celkem bylo poskytnuto 1006 hodin poradenství.

REKVALIFIKAČNÍ KURZY – v projektu byly realizovány 3 typy rekvalifikací: A – kurzy v rozsahu 650 hodin, B- kurzy v rozsahu do 200 hodin a C-Kurzy k získání oprávnění (průkazu) k výkonu činnosti. Celkem bylo plánováno 420 úspěšně dokončených rekvalifikací, nicméně ve skutečnosti bylo vydáno 583 osvědčení.

Specializované poradenství „START PODNIKÁNÍ“ – bylo plánováno pro celkem 30 uchazečů o zaměstnání, kteří měli zájem zahájit podnikání ve zvoleném oboru. Toto poradenství bylo ze sta procent využito.

ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ZAMĚSTNÁNÍ – pro klienty projektu bylo celkem zprostředkováno 154 zaměstnání, z toho 23 nových pracovních míst se mzdovým příspěvkem, 30 společensky účelných pracovních míst a 101 míst bylo tzv. „vhodných“.

Celkový rozpočet projektu dosahuje výše 29 670 000 Kč, z bylo v roce 2012 vyčerpáno 5 475 162 Kč.

5. **Návrat rodičů na trh práce v Jihomoravském kraji** – CZ.1.04/2.1.00/13.00056

Zahájení realizace: 1. srpna 2009

Ukončení realizace: 31. července 2012

Cílová skupina je tvořena uchazeči o zaměstnání evidovanými na kontaktních pracovištích úřadu práce v Jihomoravském kraji a současně pečující o dítě do 15-ti let věku, a dále zájemci o zaměstnání evidovaní na kontaktních pracovištích úřadu práce v Jihomoravském kraji a současně pečující o dítě do 15-ti let věku.

KONEČNÉ VÝSLEDKY PROJEKTU

VÝBĚR KLIENTŮ PROJEKTU – byl prováděn ve spolupráci s jednotlivými úřady práce v kraji. Zařazení do projektu bylo podmíněno evidencí na kterémkoliv kontaktním pracovišti Úřadu práce ČR v JmK a péčí o dítě do 15 let věku. Celkem do projektu bylo možné vybrat min. 400 osob, z toho nejméně 280 uchazečů o zaměstnání, skutečně bylo vybráno 425 osob, tj. 106,3 %.

VSTUPNÍ BLOK - 2 denní blok informací o projektu a jeho poradenských, motivačních a vzdělávacích aktivitách a legislativě z pracovní oblasti. Dohodu o účasti v projektu podepsalo 410 osob, tj. 102,5 % oproti plánu 400 osob.

PLÁN ROZVOJE KLIENTA - Každý klient spolupracoval při individuálním pohovoru s odborným pracovníkem dodavatele na sestavení svého vhodného rozvojového a výukového plánu aktivit. Aktivitu absolvovalo 410 osob, tj. 102,5 % oproti plánu 400 osob.

PORADENSKÝ MODUL - Na doporučení odborného pracovníka při sestavování Plánu rozvoje klienta mohl být klient zařazen do jedné z forem poradenství (pracovní diagnostika nebo bilanční diagnostika). Oproti plánu 200 klientů absolvovalo aktivitu 202 osob, tj. 101 %.

INDIVIDUÁLNÍ PORADENSTVÍ - Všichni klienti projektu mohli dle vlastního uvážení požádat o individuální poradenství specialisty dodavatele za účelem zlepšení sebepoznání či dovedností při hledání práce. Celková kapacita poskytovaných poradenských hodin v tomto projektu byla stanovena na 1.600. Poradenství využilo 331 klientů, kteří vyčerpali 1.556,5 hodin, tj. 97,3 %.

REKVALIFIKAČNÍ KURZY - Účast klientů v rekvalifikačních kurzech vycházela ze sestaveného Plánu rozvoje klienta. Celkem bylo plánováno 450 úspěšně dokončených rekvalifikací klientů. Typy RK jsou uvedeny na webových stránkách projektu. Klienti mohli absolvovat až 3 rekvalifikační kurzy na sebe navazující. Tuto aktivitu úspěšně ukončilo 343 klientů a bylo vydáno 512 osvědčení, tj. 113,8 %.

ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ZAMĚSTNÁNÍ – Odborní pracovníci dodavatele byli nápomocni klientům projektu při hledání zaměstnání vyhledáváním vhodných potenciálních zaměstnavatelů. Celkem bylo pro klienty projektu vytvořeno 14 nových pracovních míst se mzdovým příspěvkem, 162 vhodných zaměstnání bez mzdového příspěvku, 14 klientů si zřídilo živnostenské oprávnění a 16 klientů nastoupilo do jiné formy zaměstnání (Dohoda o provedení práce, pracovní smlouva na menší než 50%-ní úvazek nebo kratší než 3 měsíce –

zástupy za mateřskou, dlouhodobou nemoc apod.).

Projekt absolvovalo 410 osob, přičemž 206 osob vystoupilo z projektu z důvodu nástupu do jakéhokoliv zaměstnání, tj. 50,24 %.

Celkový rozpočet projektu činí 23 444 500 Kč. Z této sumy bylo v roce 2012 vyčerpáno celkem 4 351 299 Kč.

6. **Praxi k perspektivní kariéře** – CZ.1.04/2.1.00/13.00082

Zahájení realizace: 1. září 2010

Ukončení realizace: 28. února 2013

Cílová skupina je tvořena uchazeči o zaměstnání s úplným středním vzděláním (maturitou), ve věku do 22 let, s praxí kratší než 12 měsíců a uchazeči s VOŠ nebo VŠ vzděláním, nejvýše bakalářského stupně, ve věku do 24 let, s praxí 0-12 měsíců.

Projekt počítá s účastí minimálně 210 klientů, dosud do něj vstoupilo celkem 217 uchazečů o zaměstnání.

V oblasti rekvalifikačních kurzů absolvují klienti projektu vždy jeden kurz, po jehož úspěšném zakončení jsou následně umisťováni na stěžejní aktivitu projektu – odbornou pracovní praxi k institucím veřejné a státní správy. Dosud úspěšně absolvovalo rekvalifikační kurzy celkem 210 klientů projektu a navazující roční praxi vykonává 182 klientů projektu.

Počet poskytnutého poradenství je stanoven v rozsahu 3 hodin na klienta projektu, celkem bylo dosud poskytnuto účastníkům celkem 618,5 hodin individuálního poradenství. Po ukončení projektových aktivit a zejména pak odborné pracovní praxe očekáváme ze strany dodavatele zajištění celkem 10 nových a 30 vhodných zaměstnání. Dosud bylo vytvořeno 5 nových pracovních míst a 53 klientů bylo umístěno na vhodná pracovní místa.

Celkový rozpočet projektu dosahuje částky 46 018 240 Kč, z nichž bylo v roce 2012 vyčerpáno 36 970 095 Kč.

7. **Klíč k nezávislosti v Jihomoravském kraji** – CZ.1.04/2.1.00/13.00081

Zahájení realizace: 1. října 2010

Ukončení realizace: 31. března 2013

Cílová skupina je tvořena uchazeči o zaměstnání evidovaní na kontaktních pracovištích úřadu práce v Jihomoravském kraji při splnění těchto podmínek:

1. uplynutí podpůrní doby, tj. uchazeč o zaměstnání, jemuž již nenáleží podpora v nezaměstnanosti z důvodu uplynutí podpůrní doby.
2. pokud nevznikl nárok na podporu v nezaměstnanosti uchazeči:
 - a) jež nepožádal úřad práce o poskytnutí podpory v nezaměstnanosti, příp. nesplnil podmínky pro udělení podpory v nezaměstnanosti
 - b) se kterým byl v době posledních 6 měsíců před zařazením do evidence ÚP zaměstnavatelem skončen pracovněprávní vztah z důvodu porušení povinnosti vyplývající z právních předpisů vztahujících se k jím vykonávané práci zvlášť hrubým způsobem
 - c) který v posledních 6 měsících před zařazením do evidence ÚP bez vážného důvodu opakovaně sám ukončil vhodné zaměstnání zprostředkované úřadem práce.

VÝBĚR KLIENTŮ PROJEKTU – výběr potenciálních klientů probíhá ve spolupráci s kontaktními pracovišti v JmK. Cílovou skupinou jsou uchazeči o zaměstnání, kterým uplynula podpůrná doba nebo jim nevznikl nárok na podporu v nezaměstnanosti. Do projektu je plánován vstup 400 osob, k 31. 12. 2012 bylo do projektu zařazeno 438 klientů.

PORADENSKÝ PROGRAM FINANČNÍ GRAMOTNOSTI – všichni vybraní klienti projektu se zúčastní tohoto programu, tj. min. 400 osob. První den realizace bude s každým klientem projektu sepsána Dohoda o účasti v projektu. Tuto aktivitu již absolvovalo 421 klientů.

INDIVIDUÁLNÍ PODPORA A PORADENSTVÍ – této aktivity mohou využít všichni klienti projektu, tj. 400 osob. Cílem je snaha o maximální podporu klientů v oblasti finanční gramotnosti a pracovního poradenství – možnost konzultovat s odborným poradcem aktuální situaci klienta. Celková kapacita poskytovaných poradenských hodin v tomto projektu je 3200. V rámci poradenství již bylo vyčerpáno 3105,5 hodiny.

PORADENSKÝ SERVIS – celkem pro 300 klientů je zajištěna bilanční a pracovní diagnostika. Klientovi je poskytnuto komplexní poradenství prostřednictvím individuálních a skupinových konzultací. Tento servis již absolvovalo 303 klientů.

REKVALIFIKACE – v rámci této aktivity bude podpořeno min. 300 klientů a celkem bude vystaveno min. 360 osvědčení o úspěšném absolvování kurzu. V projektu jsou realizovány kurzy k získání odbornosti a kurzy k získání oprávnění k výkonu činnosti. Doposud bylo úspěšně ukončeno 346 rekvalifikačních kurzů.

ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ZAMĚSTNÁNÍ – celkem bude zprostředkováno 35 pracovních míst, z toho bude 15 pracovních míst nově vytvořeno a 20 pracovních míst bude splňovat podmínky vhodného zaměstnání. Klientům bylo k 31. 12. 2012 zprostředkováno 99 pracovních míst, a to 24 nově vytvořených a 75 vhodných pracovních míst.

Celkový rozpočet projektu činí 25 596 500 Kč, z nichž bylo v roce 2012 vyčerpáno celkem 16 874 557 Kč.

8. **Kariéra bez bariér** – CZ.1.04/2.1.00/13.00092

Zahájení realizace: 1. dubna 2011

Ukončení realizace: 31. března 2014

Cílová skupina projektu:

- evidence na kterémkoliv kontaktním pracovišti Krajské pobočky v Brně,
- osoby se zdravotním postižením definované zákonem č. 435/2004, § 67 odst. 2 nebo
- osoby starší 50 let věku.

Projekt je prioritně určen pro uchazeče o zaměstnání. Z důvodu prevence proti vzniku nezaměstnanosti však lze umožnit vstup do projektu i zájemcům o zaměstnání, a to až do výše 20 % z celkového počtu osob, tj. max. 160 osob z řad zájemců.

VÝBĚR KLIENTŮ PROJEKTU – je prováděn ve spolupráci s jednotlivými úřady práce v kraji. Zařazení do projektu je podmíněno evidencí na kterémkoliv kontaktním pracovišti Úřadu práce ČR v JmK. Klientem se může stát osoba se statutem OZP nebo osoba starší 50

let věku. Celkem do projektu lze zařadit min. 800 klientů, z toho nejméně 640 uchazečů o zaměstnání. Dosud bylo do projektu vybráno 455 osob.

VSTUPNÍ BLOK - 2 denní blok informací o projektu a jeho poradenských, motivačních a vzdělávacích aktivitách a legislativě z pracovní oblasti (5 hodin denně) povinný pro všechny klienty projektu. Dohodu o účasti v projektu podepsalo 439 osob z 800 plánovaných.

PLÁN ROZVOJE KLIENTA - Každý klient projektu spolupracuje při individuálním pohovoru s odborným pracovníkem dodavatele na sestavení svého vhodného rozvojového a výukového plánu aktivit. Na doporučení odborného pracovníka může být klient zařazen do jedné z forem poradenství (pracovní diagnostika nebo bilanční diagnostika, ergodiagnostika), na základě jejichž výstupů bude sestaven Plán rozvoje klienta. Dosud bylo sestaveno 435 plánů rozvoje klienta z 800 plánovaných.

PORADENSKÝ PROGRAM a ERGODIAGNOSTIKA – pracovní nebo bilanční diagnostika je určena pro min. 400 klientů z řad uchazečů o zaměstnání, ergodiagnostika pro 150 klientů se statutem OZP. Dosud bylo vyhotoveno 199 zpráv z bilanční diagnostiky a 23 z ergodiagnostiky.

MOTIVAČNÍ PROGRAM – obsahem aktivity je rozvoj sebe prezentace, rozvoj komunikačních a sociálních dovedností, exkurze k potenciálním zaměstnavatelům, všeobecný přehled v oblasti ekonomiky, práva a zaměstnanosti. Aktivita probíhá 7 dnů po 6 hodinách denně a je určena pro min. 600 klientů. Program dosud absolvovalo 293 osob.

INDIVIDUÁLNÍ PORADENSTVÍ - Všichni klienti projektu mohou dle vlastního uvážení požádat o individuální poradenství specialisty dodavatele za účelem zlepšení sebepoznání. Celková kapacita poskytovaných poradenských hodin v tomto projektu je 6 400 hodin. Poradenství dosud využilo 370 osob v celkovém počtu 1.161 hodin.

REKVALIFIKAČNÍ KURZY – jsou určeny pro min. 600 klientů projektu. Účast klientů v rekvalifikačních kurzech vychází z jejich sestaveného Plánu rozvoje klienta. Celkem je plánováno zajištění 860 rekvalifikací a vydání min. 660 osvědčení úspěšným klientům. Typy RK jsou uvedeny na webových stránkách projektu. Dosud bylo vydáno 489 osvědčení úspěšným absolventům kurzů.

ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ZAMĚSTNÁNÍ – Odborní pracovníci dodavatele jsou nápomocni klientům projektu při hledání zaměstnání vyhledáváním vhodných potenciálních zaměstnavatelů. Celkem bude pro klienty projektu vytvořeno 50 nových pracovních míst, 50 SÚPM a min. 50 vhodných zaměstnání (pracovní smlouva na dobu delší než 3 měsíce, min. 50 % pracovní doby).

Z projektu dosud vystoupilo 181 klientů, z toho 103 z důvodu nástupu do jakéhokoliv zaměstnání, tj. 56,91 %.

Celkový rozpočet projektu dosahuje částky 52 500 000 Kč, z nichž bylo v roce 2012 vyčerpáno 9 939 908 Kč.

9. Příležitost pro mladé do 30 let – CZ.1.04/2.1.00/70.00015

Zahájení realizace: 1. února 2012
Ukončení realizace: 31. ledna 2015

Do projektu bude zařazeno 700 klientů – uchazečů o zaměstnání, přičemž 40 klientů z řad uchazečů o zaměstnání bude zaměstnáno na nově vytvořených pracovních místech se mzdovým příspěvkem dle metodiky OP LZZ, 30 klientů z řad uchazečů na vhodných pracovních místech bez dotace a 230 klientů z řad uchazečů na společensky účelných pracovních místech (SÚPM).

Cílovou skupinou projektu jsou pouze uchazeči o zaměstnání splňující ke dni vstupu do projektu tyto podmínky:

- jsou evidováni na některém kontaktním pracovišti Krajské pobočky v Brně déle než 5 měsíců,
- nedosáhli 30 a více let věku.

Mezi klíčové projektové aktivity patří:

- výběr klientů, vstupní blok, plán rozvoje klienta, poradenský modul, individuální poradenství, rekvalifikační kurzy a zprostředkování zaměstnání.

Celkový rozpočet projektu dosahuje částky 52 706 440 Kč, z nichž bylo v roce 2012 vyčerpáno 83 299 Kč.

10. **Po roce do práce v Jihomoravském kraji** – CZ.1.04/2.1.00/70.00029

Zahájení realizace: 1. srpna 2012
Ukončení realizace: 31. července 2015

Do projektu bude zařazeno 550 osob – uchazečů o zaměstnání, přičemž 20 klientů bude zaměstnáno na nově vytvořených pracovních místech se mzdovým příspěvkem dle metodiky OP LZZ, 45 klientů na vhodných pracovních místech bez mzdového příspěvku a 45 klientů na společensky účelných pracovních místech (SÚPM).

Projekt je určen pouze pro uchazeče o zaměstnání.

Cílová skupina je tedy definována takto:

- evidence na kterémkoliv kontaktním pracovišti krajské pobočky v Brně,
- dlouhodobá evidence = evidence delší než 12 měsíců.

Mezi klíčové projektové aktivity patří:

- výběry klientů do projektu, vstupní blok, motivační kurz STANDARD, pracovní a bilanční diagnostika, program finanční gramotnosti, program Job club SPECIÁL, individuální poradenství, rekvalifikační kurzy a zprostředkování zaměstnání

Do konce roku 2012 nebyla ukončena veřejná zakázka na dodavatele vzdělávacích a poradenských služeb.

Celkový rozpočet projektu dosahuje částky 29 793 290 Kč, z nichž bylo v roce 2012 vyčerpáno 64 142 Kč.

11. **45 plus v Jihomoravském kraji** – CZ.1.04/2.1.00/70.00028

Zahájení realizace: 1. září 2012

Ukončení realizace: 31. srpna 2015

Do projektu bude zařazeno 600 osob z cílové skupiny. Projekt podpoří vytvoření 180 pracovních míst z toho: 60 nově vytvořených pracovních míst se mzdovým příspěvkem (dle metodiky OP LZZ) a 120 vhodných pracovních míst bez mzdového příspěvku (dle § 20, odst. 1 písm. a, c, d, zákona o zaměstnanosti č.435/2004 Sb.).

Cílová skupina:

- osoby evidované déle než 5 měsíců jako uchazeči o zaměstnání na kterémkoliv kontaktním pracovišti krajské pobočky v Brně
- nejpozději v roce zařazení do projektu dosáhli 45 let věku.

Klíčové aktivity projektu:

- výběry klientů, vstupní blok, plán rozvoje klienta, poradenský modul (pracovní a bilanční diagnostika), individuální poradenství, rekvalifikační kurzy, monitoring trhu práce, zprostředkování zaměstnání.

Veřejná zakázka na dodavatele vzdělávacích a poradenských služeb je plánována na rok 2013.

Celkový rozpočet projektu dosahuje částky 33 475 680 Kč, z nichž bylo v roce 2012 vyčerpáno 5 302 Kč.

12. **Vzdělávejte se pro růst v Jihomoravském kraji** – CZ.1.04/1.1.00/82.00004

Zahájení realizace: 1. května 2012

Ukončení realizace: 30. dubna 2014

Cílem projektu je podpora zaměstnavatelů, kterým se podařilo překonat hospodářskou recesi. V rámci projektu jsou podporovány cílové skupiny zaměstnanců a zaměstnavatelů, kteří jsou zaměstnáni ve vybraných ekonomických činnostech významných pro ekonomický růst a růst zaměstnanosti v Jihomoravském kraji (dle Klasifikace ekonomických činností CZ-NACE).

Projekt je určen pro všechny typy podniků (tzn. malé, střední i velké) působících ve vybraných ekonomických odvětvích.

O finanční podporu mohou zaměstnavatelé žádat za předpokladu, že realizují svoji činnost v uvedených odvětvích CZ-NACE a buď nabírají nové pracovníky, které je třeba patřičně vyškolit či rekvalifikovat, nebo potřebují zvýšit odborné znalosti či dovednosti stávajících zaměstnanců.

Zaměstnavatelé v rámci projektu obdrží finanční příspěvek na vzdělávání či rekvalifikaci svých zaměstnanců. Současně jsou zaměstnavateli hrazeny mzdové náklady vzdělávaných zaměstnanců, a to po dobu jejich vzdělávání (po tuto dobu totiž nemůže zaměstnavatel využít

zaměstnanec na jinou práci). Toto vzdělávání může být obecné a v odůvodněných případech i specifické. Finanční podpora z projektu je nenároková, o poskytnutí prostředků rozhoduje příslušná krajská pobočka ÚP ČR ve spolupráci s kontaktními pracovišti ÚP ČR.

Celkový rozpočet projektu dosahuje částky 73 840 320 Kč, z nichž bylo v roce 2012 vyčerpáno 707 891 Kč.

6. Strategie realizace APZ pro rok 2013

Cílem této strategie je stanovení pravidel, podle kterých budou následně posuzovány jednotlivé žádosti o příslušné příspěvky z aktivní politiky zaměstnanosti.

Východiska

V návaznosti na hlavní cíle strategie **Evropa 2020** schválila vláda České republiky národní cíl a národní dílčí cíle ČR do roku 2020 v oblasti zaměstnanosti vycházející z Národního programu reforem České republiky.

Národní cíl

Zvýšení celkové míry zaměstnanosti ve věkové skupině 20 – 64 let na 75%.

Národní dílčí cíle

Zvýšení míry zaměstnanosti žen věkové skupiny 20 – 64 let na 65%

Zvýšení míry zaměstnanosti starších pracovníků 55 – 64 let na 55%

Snížení míry nezaměstnanosti osob ve věku 15 – 24 let o třetinu oproti r. 2010

Snížení míry nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací o čtvrtinu oproti r. 2010

Legislativní rámec

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti v platném znění

Vyhláška č. 518/2004 Sb. v platném znění

Normativní instrukce č. 2/2013 Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2013

Normativní instrukce č. 32/2009 Nástroje a opatření aktivní politiky zaměstnanosti

Směrnice generálního ředitele č. 4/2013 Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2013

Směrnice generálního ředitele č. 5/2012 Aplikace nové právní úpravy nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti

Normativní instrukce č. 4/2011 Implementace ESF úřady práce v programovacím období 2007 – 2013

Normativní instrukce č. 12/2011 Realizace projektů financovaných z OP LZZ

Normativní instrukce č. 2/2010 Účast UoZ a ZoZ evidovaných ÚP v grantových projektech

Normativní instrukce č. 13/2011 Zajištění spolupráce v rámci ÚP ČR při realizaci RIP

Normativní instrukce č. 4/2012 Metodika postupů v případě podezření na nesrovnalost a porušení rozpočtové kázně při realizaci projektů NIP, SIP a RIP OP LZZ

Sdělení MPSV č. 446/2012 o vyhlášení průměrné mzdy v národním hospodářství

Priority a cíle politiky zaměstnanosti stanovených MPSV ČR

Objem přidělených finančních prostředků

V roce 2013 pokračuje realizace **Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost**. Prostřednictvím Národních individuálních projektů jsou z prostředků ESF spolufinancovány nástroje aktivní politiky zaměstnanosti:

Rekvalifikace a poradenství

Společensky účelná pracovní místa

Veřejně prospěšné práce

Národní individuální projekty jsou realizovány podle shodné metodiky a stejných pravidel jako nástroje národní aktivní politiky zaměstnanosti.

Dále pokračuje realizace projektů, které jsou zaměřeny na zaměstnavatele. Jedná se o projekty *Vzdělávejte se pro růst!* a *Vzdělávejte se pro stabilitu!*. Postup při realizaci projektů je upraven Normativní instrukcí č. 9/2011, Směrnicí GR č. 26/2011 a Směrnicí GR č. 21/2012.

V souladu s uvedeným legislativním rámcem je cílem aktivní politiky zaměstnanosti zpružnit trh práce, odstranit bariéry omezující určité skupiny osob ve vstupu na trh práce, přispět ke sladění poptávky a nabídky pracovní síly a její kvalifikaci, aktivizovat skupiny většinově vyloučené z trhu práce a podpořit harmonizaci rodinného a pracovního života. K zajištění uvedených cílů je třeba nástroje a opatření aktivní politiky zaměstnanosti realizovat s ohledem na sociální a rodinnou politiku, politiku sociálního začleňování a boj s chudobou.

Aktivní politika zaměstnanosti v kraji se zaměřuje především na podporu uchazečů o zaměstnání znevýhodněných na trhu práce. Cílem je finančně podpořit a motivovat zaměstnavatele, kteří přijímají do pracovního poměru takové uchazeče o zaměstnání, jejichž uplatnění nelze zajistit jiným způsobem. Hlavní pozornost bude věnována aktivním a preventivním opatřením pro uchazeče o zaměstnání nejvíce znevýhodněné na trhu práce, ohrožené dlouhodobou nezaměstnaností, sociálním vyloučením a klienty s kumulací uvedených handicapů. Při uplatňování nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti bude krajská pobočka přihlížet k individuálním potřebám klientů, bude komplexně posuzovat kompetence uchazečů o zaměstnání, jejich uplatnitelnost na trhu práce, ekonomickou situaci klienta a ohrožení dlouhodobou nezaměstnaností s případnou hrozbou sociálního vyloučení.

Vhodnost využití konkrétního nástroje aktivní politiky zaměstnanosti bude hodnocena rovněž s ohledem na aktuální situaci na regionálním trhu práce a struktuře uchazečů o zaměstnání.

Aktivní politika zaměstnanosti se zaměří na komplexní vnímání nástrojů a opatření, jejich vzájemnou provázanost a kombinaci. U uchazečů o zaměstnání ohrožených ztrátou pracovních návyků a ztrátou motivace k hledání vhodného pracovního uplatnění bude využíváno nástrojů a opatření APZ jako motivačního či aktivizačního prvku. Podporována budou taková pracovní místa, která umožní získání nových odborných dovedností a kompetencí pro integraci a další uplatnění na otevřeném trhu práce.

V rámci aktivní politiky zaměstnanosti budou přednostně podporováni uchazeči o zaměstnání z následujících cílových skupin:

- uchazeči o zaměstnání vedení v evidenci nepřetržitě déle než 5 měsíců
- osoby se zdravotním postižením
- uchazeči o zaměstnání – absolventi bez praxe
- uchazeči o zaměstnání do 25 let věku
- uchazeči o zaměstnání nad 55 let
- ženy vracející se na trh práce po mateřské nebo rodičovské dovolené
- uchazeči o zaměstnání ohrožení dlouhodobou nezaměstnaností
- uchazeči o zaměstnání, kterým je třeba věnovat zvýšenou péči (např. z důvodu ohrožení sociálním vyloučením)

Priority pro rok 2013

- Z nástrojů APZ preferovat SÚPM s příspěvkem na vyhrazení, zaměřit se především na podporu pracovních míst s perspektivou trvalého umístění.
- Nástroje SÚPM využívat i k podpoře vytváření pracovních míst umožňujících u osob s nedostatečnou praxí či kvalifikací získání nových odborných dovedností a kompetencí pro integraci a další uplatnění na otevřeném trhu práce.
- Využívat nástroje SÚPM také pro osoby se zdravotním postižením a pro usnadnění vstupu na trh práce těm uchazečům, kteří ztratí status osoby zdravotně znevýhodněné.
- Zaměřit se na komplexní využití nástrojů a opatření APZ, jejich vzájemnou kombinaci a prostupnost, např. postup z VPP na SÚPM.
- Nástroje SÚPM a VPP budou přednostně financovány z prostředků ESF v rámci OP LZZ.
- Posílit aktivní spolupráci se zaměstnavateli, vzdělavateli, veřejnou správou a dalšími subjekty působícími na trhu práce.
- V oblasti podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením preferovat jejich uplatnění na volném trhu práce, v odůvodněných případech podporovat i vytváření nebo vymezení chráněných pracovních míst.
- Při řešení uplatnitelnosti klientů využívat rekvalifikace a posilovat tak zaměstnatelnost osob z dlouhodobého hlediska.
- Při poskytování příspěvků na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením preferovat vytváření nových pracovních míst.
- Podporovat přístup žen k zaměstnání podporou technik vyhledávání zaměstnání a rozvoje klíčových dovedností, zejména v oblasti informačních technologií, se zaměřením na ženy po rodičovské dovolené a ženy starší 50 let.
- Prostředky APZ vynakládat co nejefektivněji tak, aby byly minimalizovány případy, kdy je nástroji APZ podpořen uchazeč o zaměstnání, jemuž je možné nalézt vhodné zaměstnání na volném trhu práce.

Program aktivní politiky zaměstnanosti

Realizace aktivní politiky zaměstnanosti bude zabezpečována z národních zdrojů (státní rozpočet) a rovněž prostřednictvím projektů spolufinancovaných ze státního rozpočtu a z Evropského sociálního fondu. Uvedené projekty budou realizovány jako:

Národní individuální projekty – projekty jsou realizovány podle stejné metodiky jako nástroje APZ

Regionální individuální projekty – projekty určené ke komplexnímu řešení situace konkrétní cílové skupiny při využití více nástrojů a opatření APZ, včetně inovativních a nových mechanismů

Grantové projekty – projekty, kterých se klienti mohou zúčastnit z vlastní iniciativy nebo na základě vyslání Úřadem práce ČR

Nástroje určené k umístění uchazečů o zaměstnání

Společensky účelná pracovní místa

Jedná se o pracovní místa, která zaměstnavatel obsazuje na základě dohody s Úřadem práce uchazeči o zaměstnání, kterým nelze zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem. Společensky účelným místem je i pracovní místo, které zřídil po dohodě s Úřadem práce uchazeč o zaměstnání za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti.

Veřejně prospěšné práce

Veřejně prospěšnými pracemi se rozumí časově omezené pracovní příležitosti spočívající zejména v údržbě veřejných prostranství, úklidu a údržbě veřejných budov a komunikací nebo jiných obdobných činnostech ve prospěch obcí nebo ve prospěch státních nebo jiných obecně prospěšných institucí. Za jiné obdobné činnosti lze považovat práci osobního asistenta osob se zdravotním postižením, pomocné práce v oblasti charity, pomocné práce v oblasti sociální a kulturní, pomocné práce ve školách a při údržbě sportovišť.

Uvedenými nástroji nelze bez vážného důvodu opakovaně podpořit téhož uchazeče o zaměstnání. Vážným důvodem je zejména nutnost podpořit uchazeče o zaměstnání z výše uvedených cílových skupin. V případě veřejně prospěšných prací je za vážný důvod rovněž považován nedostatek jiných vhodných uchazečů o zaměstnání. Vážným důvodem k opakované podpoře téhož uchazeče je rovněž postup uchazeče mezi nástroji VPP a SÚPM, jestliže tento postup povede k plynulému začlenění uchazeče na volný trh práce.

Nástroje určené k uplatnění osob se zdravotním postižením

Chráněné pracovní místo

Chráněné pracovní místo vymezené – místo, které je obsazeno osobou se zdravotním postižením a je vymezeno v písemné dohodě mezi zaměstnavatelem a Úřadem práce.

Chráněné pracovní místo zřízené – místo zřízené zaměstnavatelem pro osobu se zdravotním postižením na základě písemné dohody s Úřadem práce. Na zřízené chráněné pracovní místo poskytuje Úřad práce zaměstnavateli příspěvek.

Příspěvek na částečnou úhradu provozních nákladů chráněného pracovního místa

Úřad práce může na zřízené nebo vymezené chráněné pracovní místo poskytnout na základě dohody se zaměstnavatelem příspěvek na částečnou úhradu provozních nákladů chráněného pracovního místa.

Veřejná služba

Do doby přijetí nové úpravy zákona o zaměstnanosti může být veřejná služba vykonávána jako dobrovolná činnost. Veřejná služba nebude úřadem práce aktivně nabízena uchazečům o zaměstnání.

Rekvalifikace

Rekvalifikace se uskutečňuje na základě dohody mezi Úřadem práce a uchazečem o zaměstnání nebo zájemcem o zaměstnání, vyžaduje-li to jejich uplatnění na trhu práce. Uchazeč o zaměstnání nebo zájemce o zaměstnání si může zabezpečit rekvalifikaci sám v rámci tzv. zvolené rekvalifikace. Zvolenou rekvalifikaci je třeba před jejím zahájením projednat s příslušnou krajskou pobočkou Úřadu práce ČR.

Rekvalifikace budou realizovány v souladu s regionálními potřebami trhu práce a budou odpovídat aktuálním či předpokládaným požadavkům na pracovní sílu. Zaměření rekvalifikací bude směřovat ke konkrétnímu pracovnímu uplatnění uchazeče nebo zájemce o

zaměstnání, a to jak s potřebami trhu práce, tak v souladu s individuálními potřebami uchazeče nebo zájemce o zaměstnání, s přihlédnutím k jeho dosavadní kvalifikaci, schopnostem a možností uplatnění na trhu práce.

Téhož uchazeče nebo zájemce o zaměstnání není možné podpořit opakovaně ve stejném či obdobném typu vzdělávání, jestliže k tomu není vážný důvod. Výjimkou z uvedeného pravidla je potřeba podpořit uchazeče o zaměstnání v takovém případě, kdy k získání potřebné kvalifikace je nutno absolvovat více rekvalifikačních kurzů či v takovém případě, kdy obnovení či prohloubení kvalifikace rekvalifikačním kurzem přispěje k získání zaměstnání.

Překlenovací příspěvek

Překlenovací příspěvek může Úřad práce na základě dohody poskytnout osobě samostatně výdělečně činné, která přestala být uchazečem o zaměstnání a které byl poskytnut příspěvek na zahájení samostatné výdělečné činnosti. Překlenovací příspěvek se poskytuje na úhradu provozních nákladů, které vznikly a byly uhrazeny v období, na které je překlenovací příspěvek poskytnut.

Příspěvek na zapracování

Příspěvek na zapracování může úřad práce poskytnout zaměstnavateli na základě s ním uzavřené dohody, pokud zaměstnavatel přijímá do pracovního poměru uchazeče o zaměstnání, kterému krajská pobočka Úřadu práce věnuje zvýšenou péči.

Cílené programy k řešení nezaměstnanosti

Problémy obecního, okresního, krajského a celostátního charakteru v oblasti zaměstnanosti mohou být řešeny prostřednictvím cílených programů. Cíleným programem se rozumí soubor opatření zaměřených ke zvýšení možnosti fyzických osob nebo jejich skupin uplatnit se na trhu práce. Cílené programy celostátního charakteru schvaluje vláda České republiky a programy obecního, okresního a krajského charakteru ministerstvo.

7. Přílohy

Příloha č. 1: Charakteristika problémových regionů kraje k 31.12.2012

Z hlediska regionálního se území Jihomoravského kraje člení na 7 okresů, z hlediska vnitřní struktury ÚP zahrnuje krajská pobočka v Brně celkem 20 tzv. kontaktních pracovišť.

Za regiony nejvíce ohrožené nezaměstnaností je možno považovat následující:

Veličsko

Jedná se o průmyslově – zemědělský region ve východní části okresu, do něhož zasahuje horská část Bílých Karpat. V příhraniční části regionu je významným centrem obec Velká nad Veličkou a právě Veličsko, díky své odlehlosti a částečně i velké závislosti na jediném významném zaměstnavateli (Kordárna Plus), má dlouhodobě největší problémy s nezaměstnaností.

Vranovsko

V tomto mikroregionu se na trhu práce výrazně projevuje vliv sezónnosti, v důsledku čehož míra nezaměstnanosti v letních měsících velmi výrazně klesá. Jedná se o trvale problémovou část okresu. V jižní části regionu se rozkládá Národní park Podyjí, který svými striktními ochrannými předpisy neumožňuje rozvoj dalšího průmyslu ani podnikání v této oblasti. Vranovsko je rovněž značně zanedbáno infrastrukturně, zejména pokud jde o inženýrské sítě a plynofikaci. Rovněž dopravní obslužnost je v této oblasti naprosto nedostatečná. Vzhledem k velké vzdálenosti od okresního města a malého počtu trvale bydlících občanů je osobní doprava pro dopravce neefektivní a je stále více omezována.

Trh práce je jednostranně orientován na zemědělství, lesnictví a v letním období i na cestovní ruch v oblasti Vranovské přehrady. Nově vytvářené pracovní příležitosti jsou až na malé výjimky pouze sezónního charakteru. V oblasti není rozvinut téměř žádný průmysl. Pracovní příležitosti v sousedním regionu Rakouska jsou většinou krátkodobého sezónního charakteru.

Mikulovsko

Vzhledem ke specifickému postavení v rámci břeclavského okresu má mikroregion Mikulovsko tradičně nejvyšší míru nezaměstnanosti. Tato situace je dána i tím, že jde o region s významnou zaměstnaností v odvětví zemědělství, což se odráží v zaměření podnikatelských aktivit. Vzhledem ke klimatu je v regionu rozšířené pěstování vinné révy a její následné zpracování. Na tuto oblast podnikání je úzce navázána i agroturistika, aktivity v oblasti cestovního ruchu a rozvoj služeb s ním spojených. Ve výše uvedených případech však jde převážně o sezonní aktivity, které významně ovlivňují nezaměstnanost pouze v některých obdobích kalendářního roku.

Především zimní měsíce jsou obdobím, kdy se v regionu výrazně zvyšuje míra nezaměstnanosti. Tu ovlivňují značnou měrou zemědělské společnosti, které zaměstnávají řadu sezonních pracovníků. Podobná situace je i u zaměstnavatelů v oblasti cestovního ruchu a služeb. V letních měsících a na podzim zažívá toto odvětví a služby s ním spojené konjunkturu, naopak poslední čtvrtletí kalendářního roku znamená utlumení činnosti

ubytovacích a restauračních zařízení, což se projevuje i ve struktuře volných míst. Z nabídky tak mizí místa kuchařů, číšníků, servírek, pokojských. Do evidence v tomto období přichází i značná část soukromých podnikatelů, jejichž činnost je spojena s podnikáním v cestovním ruchu.

Hodonínsko

Jedná se o průmyslově-zemědělský region s vysokou hustotou zalidnění. Hodonínsko bylo ze všech regionů v okrese nejvíce postiženo restrukturalizací hospodářství. V Hodoníně a okolí byla v minulosti nezvykle vysoká koncentrace zaměstnavatelů s několika stovkami, příp. i více než tisícem zaměstnanců. Tyto podniky však během poměrně krátké doby buď zanikly nebo prošly radikálním snížením stavů zaměstnanosti a do dnešní doby za ně nevznikla adekvátní náhrada vytvořením obdobného počtu volných míst v jiných odvětvích. V posledních měsících v hospodářské struktuře zanikl další velmi významný zaměstnavatel, podnikající v průmyslu dřevozpracujícím.

Příloha č. 2: Počet vytvořených pracovních míst a umístěných uchazečů podle jednotlivých nástrojů APZ

nástroj APZ	Počet vytvořených míst	Počet umístěných uchazečů	Z toho OZP	Schválený rozpočet v tis. Kč	čerpaní v %
VPP	441	407	45	65 789	17,5
SÚPM zřízená zaměstnavatelem	5	0	0	1 432	31,4
SÚPM vyhrazená zaměstnavatelem	1 026	1 019	53	41 691	78,1
SÚPM - SVČ zřízená UoZ	313	313	17	14 991	97,2
CHPM zřízená zaměstnavatelem	79	77	77	12 835	74,0
CHPM - SVČ osob se ZP	2	2	2	360	52,8
CHPM, CHPD, CHPM SVČ – provoz	86	86	86	9 979	47,5
příspěvek na zapracování	0	0	0	1 030	0,0
překlenovací příspěvek	40	40	0	997	56,4
Rekvalifikace*	644	329	17	16 800	30,8
poradenské činnosti	0	0	0	8 096	0,3
pracovní rehabilitace	0	0	0	0	0,0
celkem národní APZ	2 636	2 273	297	174 000	45,6
ESF - OP LZZ					
VPP NIP	451	485	65	90 017	45,8
SÚPM NIP	350	348	17	27 000	21,2
rekvalifikace NIP*	229	73	2	38 613	5,0
poradenské činnosti NIP	0	0	0	0	0,0
pracovní rehabilitace NIP	0	0	0	0	0
RIP OP LZZ	62	62	23	222 571	35,8
cílené programy OP LZZ (VSPR!, VSPS, Real APZ)				137 459	30,2
grantové projekty ESF (vnější, rekvalifikace)*	94	27	6		
celkem ESF - OP LZZ	1 186	995	113	515 660	33,0
celkem nár. APZ + ESF	3 822	3 268	410	689 660	36,2

* u rekvalifikací (APZ, NIP, Granty) je ve sloupci "počet vytvořených míst" uveden počet uchazečů zařazených do rekvalifikací, ve sloupci "počet umístěných uchazečů" pak počet uchazečů umístěných po úspěšně ukončené rekvalifikaci na pracovní místa.

Příloha č. 3: Upřesnění popisu realizace jednotlivých nástrojů APZ

Okres Blansko:

- **Veřejně prospěšné práce**

Realizaci tohoto nástroje v roce 2012 nejvíce ovlivnila změna v realizaci veřejné služby a její preference před tímto nástrojem. Až do letních měsíců byla místa na VPP zřizována především jako místa pro koordinátory veřejné služby a k realizaci většího počtu nových míst na VPP došlo až v samém závěru léta. Tato změna již nedokázala nahradit výpadek v množství vytvářených míst – většina zaměstnavatelů, zejména z menších obcí, kde není uvolněný starosta, má zájem vytvářet místa na VPP od jarních měsíců do pozdního podzimu.

- **Společensky účelná pracovní místa vyhrazená u zaměstnavatele**

Vlivem nepříznivého ekonomického vývoje nejen v ČR, ale i ve většině zemí EU i celého světa, došlo u zaměstnavatelů ke zvýšení opatrnosti při vytváření nových pracovních míst a přijímání nových zaměstnanců. Proto u tohoto nástroje došlo ke snížení počtu podpořených vyhrazených SÚPM v porovnání s předcházejícími roky. Jako pozitivní však můžeme zmínit zájem zaměstnavatelů o mladou kvalifikovanou sílu z řad absolventů nebo mladých do 24 let.

- **Společensky účelná pracovní místa zřízená zaměstnavatelem**

Tento nástroj nebyl v roce 2012 využit.

- **Společensky účelná pracovní místa zřízena uchazečem o zaměstnání pro účel výkonu SVC**

I u tohoto nástroje se projevuje nepříznivý ekonomický vývoj jak v počtu podaných žádostí, tak i v počtu podpořených žádostí o příspěvek. Většina žádostí o podporu je směřována do oblasti služeb pro obyvatele, jen velice málo žádostí je zaměřeno na výrobu.

- **Chráněná pracovní místa**

- **Veřejná služba**

Největší zájem o realizaci VS projevila především větší města v regionu, která měla zkušenosti s realizací VS před 1.1.2012. Pro realizátory VS bylo nešťastné, že vykonavatelé měli u realizátora odpracovat maximálně 20 hodin měsíčně, v rozporu se zněním ZoZ. Toto bylo změněno v průběhu letních měsíců na 20 hodin týdně. Po zrušení sporných ustanovení ZoZ Ústavním soudem došlo téměř k zastavení VS, v závěru roku byl v celém okrese pouze jeden dobrovolný vykonavatel.

Okres Brno-město

- **Veřejně prospěšné práce**

V roce 2012 bylo poskytování příspěvku na vytvoření pracovních příležitostí v rámci VPP ovlivněno zavedením veřejné služby. V cca první polovině roku se přednostně zaměstnavatelům nabízelo využití veřejné služby, proto počet realizovaných dohod na VPP bylo oproti r. 2011 podstatně nižší. Ve druhé polovině roku nebyl již o využití tohoto nástroje ze strany městských částí velký zájem. V předchozích letech byla s využitím příspěvku na VPP dobrá zkušenost – využíváno především na úklid veřejných prostranství, sportovišť, asistentů ve školách pro handicapované děti atd.

- **Společensky účelná pracovní místa vyhrazená u zaměstnavatele**

V roce 2012 stoupl počet realizovaných dohod SÚPM oproti roku 2011. S tímto typem nástroje je v praxi dobrá zkušenost – zaměstnavatelé využívají i opakovaně na další nové zaměstnance = uchazeče o zaměstnání.

- **Společensky účelná pracovní místa zřízená zaměstnavatelem**

Nebyla

- **Společensky účelná pracovní místa zřízena uchazečem o zaměstnání pro účel výkonu SVČ**

V oblasti společensky účelných pracovních míst zřízených za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti jsme v roce 2012 zaznamenali nárůst počtu uzavřených dohod. Zvýšený zájem o zahájení samostatné výdělečné činnosti přičítáme nedostatku volných pracovních míst. Uchazeči o zaměstnání spatřují v zahájení samostatné výdělečné činnosti šanci, jak vyřešit svoji nezaměstnanost. Samostatnou výdělečnou činnost zahajují uchazeči o zaměstnání z různých sledovaných kategorií. Jedná se především o obchodní činnost, poskytování služeb a řemeslné profese. Můžeme konstatovat, že uchazeči o zaměstnání vstupují do podnikání po zvážení všech okolností, protože předčasná ukončení zahájených samostatných výdělečných činností řešíme minimálně. Uvedenou skutečnost lze přičíst i míře poskytovaného poradenství, které uchazeči o zaměstnání na ÚP obdrží.

- **Chráněná pracovní místa**

V roce 2012 bylo vymezeno 2562 míst, na kterých bude umístěno max. 3726 osob.

Okres Brno-venkov

- **Veřejně prospěšné práce**

VPP jsou časově omezené pracovní příležitosti a v okrese Brno-venkov je během roku 2012 nejvíce využívaly obce, méně pak různá sdružení a charitativní organizace. Počátkem roku 2012 bylo pro poskytování příspěvku na VPP důležitým kritériem, zda zaměstnavatel organizuje výkon veřejné služby a v okrese Brno-venkov byli pomocí tohoto nástroje umísťováni především uchazeči o zaměstnání v souvislosti s organizací výkonu veřejné služby na pozici koordinátora veřejné služby. Na tuto pozici koordinátora úřad práce poskytoval příspěvek až do výše 15 000,- Kč měsíčně. Následně byla preferovaná podpora uchazečů, kteří úspěšně absolvovali výkon veřejné služby. Příspěvek na tyto uchazeče se poskytoval až do výše 10 000,- Kč měsíčně. Ve 3. čtvrtletí roku 2012 se postupně začaly více podporovat i další skupiny uchazečů o zaměstnání bez ohledu na organizaci veřejné služby. Zaměstnavatelé vytvářeli především místa v profesích uklízeč veřejných prostranství a pomocný pracovník údržby budov, na která nastupovali více muži (cca 70 %). Veřejně prospěšné práce byly přednostně financovány z prostředků ESF v rámci OP LZZ. Oproti roku 2011 sledujeme pokles vytvořených míst v rámci VPP. Důvodem poklesu počtu těchto míst bylo organizování výkonu veřejné služby u obcí.

- **Společensky účelná pracovní místa vyhrazená u zaměstnavatele**

Tento nástroj APZ nebyl v okrese Brno-venkov během roku 2012 ovlivněn organizací výkonu veřejné služby tak, jako tomu bylo u VPP. Příspěvkem v rozmezí od 8 000,- Kč do 10 000,- Kč bylo podporováno umístění evidovaných uchazečů o zaměstnání z výše uvedených

cílových skupin. Společensky účelná pracovní místa byla nejvíce vyhrazována v oblasti služeb a obchodu. Podíl mužů a žen umístěných prostřednictvím tohoto nástroje APZ byl vyrovnaný a celkový počet umístěných uchazečů o zaměstnání nepatrně poklesl. Rovněž společensky účelná pracovní místa vyhrazená byla během roku 2012 v okrese Brno-venkov přednostně hrazena z prostředků ESF v rámci OP LZZ.

- **Společensky účelná pracovní místa zřízena uchazečem o zaměstnání pro účel výkonu SVČ**

Využití tohoto nástroje APZ v okrese Brno-venkov bylo v roce 2012 srovnatelné s rokem 2011. Byl zaznamenán zcela nepatrný pokles uchazečů o zaměstnání, kteří zahájili SVČ s příspěvkem ÚP na částečnou úhradu nákladů nutných na zahájení této činnosti. Uchazeči o zaměstnání zřizovali v průběhu roku 2012 především místa ve službách a obchodu.

- **Chráněná pracovní místa**

Novou právní úpravou došlo při realizaci tohoto nástroje k výrazným změnám. V roce 2012 v okrese Brno-venkov mírně vzrostl počet zřízených chráněných pracovních míst, kde úřad práce poskytl příspěvek na částečnou úhradu nákladů spojených se zřízením těchto míst. Velmi výrazně však vzrostl počet vymezených CHPM, kde úřad práce neposkytuje žadateli žádný příspěvek, avšak vymezení těchto míst je vázáno na poskytování příspěvku na částečnou úhradu provozních nákladů CHPM a především na čerpání příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném pracovním místě (§78 zákona o zaměstnanost) s účinností od 1.7.2012.

- **Veřejná služba**

Novelou zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, se s účinností od 1.1.2012 převedla organizace veřejné služby z obcí na Úřad práce ČR. Cílem veřejné služby mělo být obnovení či získání pracovních návyků u osob, které o tyto návyky přišly nebo jsou ohroženy jejich ztrátou, omezení nelegální práce a motivace uchazečů o zaměstnání provázáním uvedeného nástroje s nástrojem VPP či SÚPM. Do cílové skupiny byli zpočátku zařazováni uchazeči evidovaní na ÚP déle než rok nebo uchazeči u kterých existovalo důvodné podezření na výkon nelegální práce či účelovou evidenci na ÚP. Obce a organizace v okrese Brno-venkov postupně začaly služby využívat a po úspěšném absolvování výkonu veřejné služby přijaly některé uchazeče prostřednictvím nástroje VPP do pracovního poměru.

V souvislosti nálezem Ústavního soudu poklesl ke konci roku 2012 počet vykonavatelů veřejné služby a obce začaly preferovat využívání nástroje VPP.

Okres Břeclav

- **Veřejně prospěšné práce**

V okrese Břeclav je celkem 63 obcí. Z tohoto celkového počtu, jich 40 uzavřelo dohody o vytvoření pracovních příležitostí v rámci VPP v profesi koordinátor veřejné služby a 35 obcí dohody v profesi dělník na úklid a údržbu obce. Mezi žadateli o příspěvek jsou také 4 školy, které uzavírají dohody v profesi sociální asistent.

- **Veřejná služba**

Smlouvu o organizaci a výkonu veřejné služby uzavřelo za KoP Břeclav, Hustopeče a Mikulov celkem 53 subjektů. S uchazeči byly smlouvy uzavírány ve většině případů na pracovní pozice úklid a údržba veřejných prostranství a péče o zeleň a životní prostředí.

V několika dalších případech byl institut veřejné služby využit na pozici pomocné práce v pečovatelské službě, úklidové práce v církevních organizacích, rozvoz obědů, pomocné administrativní práce a činnosti v charitativních organizacích.

- **Společensky účelná pracovní místa vyhrazená**

Společně s podporou veřejně prospěšných prací se jedná o nejvyužívanější nástroj APZ. Dle strategie a kritérií umožňují začlenění znevýhodněných skupin uchazečů zpět na trh práce. Možnosti jsou limitovány finančním rozpočtem. V roce 2012 bylo podpořeno celkem 111 uchazečů o zaměstnání, přičemž bylo uzavřeno 58 dohod financovaných pouze ze státního rozpočtu a dalších 53 dohod spolufinancovaných ze státního rozpočtu a ESF. Z profesního hlediska převažovala administrativa, recepční, kuchaři, číšníci, prodavačky.

- **Společensky účelná pracovní místa zřízená zaměstnavatelem**

Nerealizováno

- **Společensky účelná pracovní místa zřízená za účelem výkonu SVČ**

Příspěvky byly poskytnuty uchazečům na základě stanovených kritérií, kdy hlavní podmínkou pro přiznání příspěvku bylo kvalitní zpracování podnikatelského záměru, vyčíslení kalkulace nákladů a další platné doklady dle požadavku ÚP ČR. Výše příspěvků byla posuzována dle předpokládaných nákladů, situace na trhu práce, dle míry nezaměstnanosti a společenské účelovosti.

V roce 2012 bylo podáno celkem 37 žádostí o poskytnutí finančního příspěvku na zřízení pracovního místa za účelem výkonu SVČ. Zamítnuto bylo 8 žádostí především v důsledku nekonkurenceschopnosti podnikatelského záměru. Dvacet devět žádostí bylo vyřízeno kladně s poskytnutím příspěvku jednotlivým uchazečům, z toho 2 uchazeči se zdravotním postižením. Rozsah výše příspěvků činil od 35 000,-Kč do 65 000,-Kč. Jeho průměrná výše na uchazeče dosáhla hodnoty 50 345,- Kč. Celková výše vyplacených příspěvků za rok 2012 činila 1 460 000,- Kč.

- **Chráněná pracovní místa**

V době recese se nám podařilo v roce 2012 za přispění finančního příspěvku z dotačního titulu aktivní politiky zaměstnanosti zvýšit počet nových chráněných pracovních míst o 36 OZP. Jednalo se o chráněná místa typu výroby a montáže drobných součástí a komponentů, balení, plnění a skládání různých předmětů. V roce 2012 jsme na zřízení CHPM vynaložili celkem 3 607 000,- Kč, což je ale o 183 000,- Kč méně než v roce předcházejícím. Na trh práce pro OZP vstoupil jeden začínající zaměstnavatel, který zřídil pro OZP 4 pracovní místa a do budoucna je zde předpoklad rozšíření těchto chráněných pracovních míst.

Okres Hodonín

- **Veřejně prospěšné práce**

V roce 2012 došlo k obrovskému poklesu počtu vytvořených míst na VPP na okrese Hodonín ve srovnání s rokem 2011. Nízký počet míst VPP byl způsoben pomalým rozjezdem nově zavedené veřejné služby a podmínkou, že obce až po nástupu vykonavatelů veřejné služby si mohly požádat na koordinátora VES a následně na VPP, která z počátku byla převážně obsazována uchazeči, jež absolvovali šest měsíců veřejné služby. Tyto faktory významně ovlivnily nízké čerpání rozpočtu.

Celkem bylo za okres Hodonín 194 VPP z toho 83 na pozici koordinátor a 111 na pozici pomocný dělník na úklid a údržbu obce. Ze 111 pomocných dělníků bylo 62 úspěšných absolventů veřejné služby.

Přesto veřejná služba některým z těchto dlouhodobě evidovaných uchazečů (a to i několik let) pomohla alespoň dočasně vrátit se na trh práce prostřednictvím veřejně prospěšných prací.

- **Společensky účelná pracovní místa vyhrazená u zaměstnavatele**

Nástroj společensky účelná pracovní místa byl realizován od počátku roku 2012 s tím, že nedošlo k výrazným rozdílům oproti roku 2011. Příspěvek v roce 2012 se poskytoval v rozmezí 8.000,-Kč až 10.000,-Kč a to po dobu 6 měsíců. Od srpna 2012 byly pro realizaci tohoto nástroje využívány prostředky z OP LZZ. Tento nástroj je na okrese Hodonín zaměstnavateli hojně využíván a umožnil např. některým uchazečům ve věku do 24 let a to i se základním vzděláním nebo uchazečům nad 50 let, osobám se zdravotním postižením či uchazečům dlouhodobě evidovaným zapojit se do pracovního procesu.

Mezi podpořenými profesemi byli převážně administrativní pracovníci, uklízečky, kuchařky a dělnické profese.

Celkem za rok 2012 bylo podpořeno na okrese Hodonín 316 uchazečů o zaměstnání a z národních prostředků ve výši 9.316.291,-Kč a z Evropského sociálního fondu ve výši 4.078.543,-Kč.

- **Společensky účelná pracovní místa zřízená zaměstnavatelem**

Nástroj společensky účelná pracovní místa zřízená zaměstnavatelem nebyl v roce 2012 realizován.

- **Společensky účelná pracovní místa zřízena uchazečem o zaměstnání pro účel výkonu SVČ**

V průběhu roku 2012 bylo celkem předloženo 77 žádostí o příspěvek na zřízení společensky účelného pracovního místa za účelem výkonu SVČ z toho 74 žádostí bylo podpořeno. Průměrná výše příspěvku se pohybovala kolem částky 46.000,-Kč.

Mezi převažující podpořené činnosti patřilo kadeřnictví, pedikúra a manikúra, masáže, truhlářství a hostinská činnost.

Ve srovnání s rokem 2011 došlo k mírnějšímu poklesu zájmu o tento nástroj. I přes pokračující hospodářskou recesi spousta uchazečů o zaměstnání na okrese Hodonín v podpořeném zahájení samostatné výdělečné činnosti vidí jedinou možnost seberealizace a získání alespoň nějakého finančního zajištění.

Celkem za rok 2012 bylo vyčerpáno na tento nástroj 3.395.000,-Kč.

Z celkového počtu uzavřených dohod nedošlo v roce 2012 k žádnému předčasnému ukončení podnikatelské činnosti.

V roce 2012 bylo předloženo a zároveň i schváleno 10 žádostí o překlenovací příspěvek. Tento příspěvek byl schválen na úhradu nájemného a služby s ním spojené. Celkově na tento nástroj bylo vyčerpáno 185 239,- Kč.

- **Chráněná pracovní místa**

O příspěvek na zřízení chráněné pracovní dílny si v roce 2011 nepožádal žádný zaměstnavatel. V roce 2012 na zřízení chráněných pracovních míst si požádali 3 zaměstnavatelé, celkem bylo vytvořeno 13 chráněných pracovních míst a příspěvek byl vyplacen v celkové výši 1 420 000,- Kč. Na provoz chráněné pracovní dílny bylo vyplaceno 8 zaměstnavatelům na 142 míst, příspěvek v celkové výši 3 679 200,- Kč. Na provoz chráněných pracovních míst bylo v roce 2012 (do 30.6.2012) vyplaceno 8 zaměstnavatelům na 152 míst, příspěvek v celkové výši 1 814 800,- Kč.

S účinností ode dne 1. ledna 2012 byla novelizována ustanovení zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, kterými je upravena podpora zaměstnávání osob se zdravotním postižením (dále jen „OZP“). V souvislosti se změnou zákona o zaměstnanosti byla od stejného dne novelizována vyhláška č. 518/2004 Sb., kterou se provádí zákon o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

Zaměstnavatelé využívají příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněných pracovních místech. S účinností od 1. 7. 2012 bylo novelizováno ustanovení § 78 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, kterým je upraveno poskytování příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném pracovním místě. Podle nové právní úpravy bylo postupováno poprvé při poskytování příspěvku za 3. čtvrtletí 2012. Vzhledem k nové právní úpravě si zaměstnavatelé žádali na kontaktním pracovišti v Hodoníně o vymezení chráněných pracovních míst. Koncem roku 2011 bylo vymezeno 7 chráněných pracovních dílen. Na základě této právní úpravy bylo vymezeno 151 chráněných pracovních míst s maximálním počtem 172 zaměstnanců. V roce 2012 si požádalo 115 zaměstnavatelů o vymezení chráněných pracovních míst. Vymezeno bylo 610 chráněných pracovních míst s maximálním počtem 758 zaměstnanců. Nevymezeno bylo 105 míst s počtem 102 zaměstnanců.

Za rok 2011 si požádalo o příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením 51 zaměstnavatelů, příspěvek byl vyplacen v celkové výši 40 187 743,- Kč (4.Q.2010, 1. až 3.Q.2011). Za rok 2012 si požádalo o příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením 60 zaměstnavatelů, příspěvek byl vyplacen v celkové výši 44.784.725,- Kč (4.Q.2011, 1. až 3.Q.2012).

- **Veřejná služba**

KoP Hodonín : v roce 2012 v rámci působnosti KoP Hodonín bylo uzavřeno 17 smluv s realizátory veřejné služby a u těchto vykonávalo veřejnou službu 436 vykonavatelů veřejné služby.

Vykonavatelé veřejné služby na výkon VES nastoupili a to převážně z důvodu, aby nebyli vyřazeni z evidence. Jen malé procento tuto službu vnímalo kladně s možností začlenit se do pracovního kolektivu, získat či obnovit si pracovní návyky a případně se uplatnit u zaměstnavatele v rámci nástroje VPP nebo SÚPM. Po nálezů Ústavního soudu jen malý počet nadále pokračoval ve výkonu VES.

KoP Kyjov

Z pohledu *realizátorů veřejné služby* byla veřejná služba (až na malé výjimky) vnímána vcelku pozitivně. Nicméně hodně představitelů obcí se netajilo skutečností, že veřejnou službu organizují hlavně za účelem možnosti dosáhnout na úřadem práce dotovaný institut APZ – veřejně prospěšné práce, a to jednak prostřednictvím předáků nebo uchazečů o zaměstnání, kteří veřejnou službu již delší dobu vykonávali a z ní přestoupili na VPP.

Pohled *vykonavatelů VES – uchazečů o zaměstnání* na výkon veřejné služby byl pochopitelně odlišný. Drtivá většina z nich ji vnímala a označovala za nucené práce a s výkonem VES souhlasila a též ji vykonávala pouze z obavy před vyřazením z evidence uchazečů o zaměstnání a případnou ztrátou dávky hmotné nouze.

Po listopadovém zveřejnění výše citovaného nálezu Ústavního soudu pak naprostá většina UoZ přestala veřejnou službu vykonávat. Sice ještě v prosinci 2012 vykonalo veřejnou službu kolem 90 uchazečů o zaměstnání, ale již v prvním měsíci r. 2013 poklesl jejich počet na pouhých 13, a to navzdory stále platným smlouvám s vykonavatelem VES.

Administrativní zajištění VES pracovníky oddělení zaměstnanosti KoP Kyjov bylo provázeno četnými problémy. Jednalo se především o často nefungující, případně nedostatečně fungující aplikaci VES, což je věc notoricky známá u všech „KoPů“. Problémy s aplikací se vyhrcovaly zejména při zadávání pozic a pozic v čase do aplikace a zadávání docházky na VES včetně hodnocení klientů. Dále vzhledem k vysokému počtu realizátorů veřejné služby a jejich požadavkům na počty vykonavatelů VES bylo vystavováno enormní množství smluv o výkonu VES s uchazeči o zaměstnání. Se stávajícím nedostatečným personálním obsazením docházelo pak k tomu, že značně časově náročné administrativní zajištění veřejné služby bylo dlouhodobě zvládáno pouze s neúměrně velkým vypětím především psychických sil všech zúčastněných a taktéž často na úkor ostatních činností vykonávaných na oddělení zaměstnanosti.

KoP Veselí nad Moravou:

Z pohledu *realizátorů veřejné služby* byla veřejná služba vnímána vcelku pozitivně, řekl bych v procentuálním vyjádření 70% pozitivně 30% negativně. Nicméně hodně představitelů obcí se netajilo skutečností, že veřejnou službu organizují hlavně za účelem možnosti dosáhnout na úřadem práce dotovaný institut APZ – veřejně prospěšné práce, a to jednak prostřednictvím předáků nebo uchazečů o zaměstnání, kteří veřejnou službu již delší dobu vykonávali a z ní přestoupili na VPP.

Pohled *vykonavatelů VES – uchazečů o zaměstnání* na výkon veřejné služby byl pochopitelně odlišný. Drtivá většina z nich ji vnímala a označovala za nucené práce a s výkonem VES souhlasila a též ji vykonávala pouze z obavy před vyřazením z evidence uchazečů o zaměstnání a případnou ztrátou dávky hmotné nouze.

Po listopadovém zveřejnění výše citovaného nálezu Ústavního soudu pak naprostá většina UoZ přestala veřejnou službu vykonávat. Sice ještě v prosinci 2012 vykonalo veřejnou službu kolem 80 uchazečů o zaměstnání, ale již v prvním měsíci r. 2013 poklesl jejich počet na pouhých 5, a to navzdory stále platným smlouvám s vykonavatelem VES.

Administrativní zajištění VES pracovníky oddělení zaměstnanosti KoP Veselí nad Moravou bylo provázeno četnými problémy. Jednalo se především o často nefungující, případně nedostatečně fungující aplikaci VES, což je věc notoricky známá u všech „KoPů“. Problémy s aplikací se vyhrcovaly zejména při zadávání pozic a pozic v čase do aplikace a zadávání docházky na VES včetně hodnocení klientů. Dále vzhledem k vysokému počtu realizátorů veřejné služby a jejich požadavkům na počty vykonavatelů VES bylo vystavováno enormní množství smluv o výkonu VES s uchazeči o zaměstnání. Se stávajícím nedostatečným personálním obsazením docházelo pak k tomu, že značně časově náročné administrativní zajištění veřejné služby bylo dlouhodobě zvládáno pouze s neúměrně velkým vypětím především psychických sil všech zúčastněných a taktéž často na úkor ostatních činností vykonávaných na oddělení zaměstnanosti. Složitost aplikace VES vedla k tomu, že

veškeré úkony byly prováděny na oddělení zaměstnanosti. Představa neustálých dotazů velkého množství realizátorů a jejich následné zaučování v obsluze aplikace vedla k tomu, že veškeré zatížení zůstalo na pracovnicích oddělení zaměstnanosti

Okres Vyškov

- **Veřejně prospěšné práce**

Čerpání prostředků na VPP – OP LZZ i APZ – bylo v roce 2012 ovlivněno organizováním veřejné služby u jednotlivých realizátorů. (VES byla upřednostňována před VPP)
Na VPP byly přednostně čerpány prostředky OP LZZ.

- **Společensky účelná pracovní místa vyhrazená u zaměstnavatele**

V porovnání s rokem 2011 nedošlo k výrazným změnám v rozložení profesí. Byl zaznamenán mírný pokles v počtu podpořených míst.

- **Společensky účelná pracovní místa zřízená zaměstnavatelem**
podpořen jeden zaměstnavatel

- **Společensky účelná pracovní místa zřízena uchazečem o zaměstnání pro účel výkonu SVČ**

V porovnání s rokem 2011 byl větší zájem o příspěvky při zahájení podnikání. Zájem se zvyšoval se zvyšující se nezaměstnaností.

- **Chráněná pracovní místa**

Vymezení CHPM - realizace tohoto nástroje se jeví v praxi jako problematická – kontroly, zda splňuje zaměstnavatel zákonné podmínky pro vymezení CHPM (riziko zneužití)

- **Veřejná služba**

Ze strany realizátorů byl velký zájem o uchazeče pro výkon VS. Spolupráce s realizátory (obce a organizace) byla na dobré úrovni. Největší zájem o výkon veřejné služby byl ze strany obcí

Okres Znojmo

- **Veřejně prospěšné práce**

VPP jsou realizovány jako časově omezené pracovní příležitosti. Na okrese Znojmo je o ně, ze strany obcí i uchazečů o zaměstnání, velký zájem. Největší poptávka je na jaře. V loňském roce byly VPP utlumené vzhledem k veřejné službě. V době uvolnění (podzim 2012) už o ně nebyl ze strany starostů takový zájem.

Počet podpořených uchazečů: 132

Prostředky vynaložené v roce 2012: APZ -417 448,- Kč

ESF -2 335 886,- Kč

- **Společensky účelná pracovní místa vyhrazená u zaměstnavatele**

Celkem nižší zájem ze strany zaměstnavatelů (vliv měla výše a délka podpory), často uchazeči nebo zaměstnavatelé nesplňovali naše kritéria, případně jim nevyhovovalo zkrácení doby podpory pod šest měsíců.

Počet podpořených uchazečů: 128

Prostředky vynaložené v roce 2012: APZ – 3 227 471,- Kč

ESF – 512 500,- Kč

- **Společensky účelná pracovní místa zřízená zaměstnavatelem**

Nebyla

- **Společensky účelná pracovní místa zřízena uchazečem o zaměstnání pro účel výkonu SVC**

Výše podpory není dostatečná na zřízení živnosti. Neochota ze strany uchazečů o zaměstnání podstoupit riziko neúspěchu – pro začínající podnikatele vysoké platby za ZP a SP, složitá legislativa, včetně daní.

Počet podpořených uchazečů: 28

Prostředky vynaložené v roce 2012: 1 668 000,- Kč

- **Chráněná pracovní místa**

V roce 2012 bylo vymezeno 192 míst, na kterých bude umístěno max. 215 osob.

Zřízení CHPM za účelem výkonu SVC -80 000,- Kč

Provozní náklady byly uhrazeny jedné žadatelce ve výši 3 300,- Kč, původní žadatelé o příspěvek na provozní náklady nyní žádají o § 78.

- **Veřejná služba**

V roce 2012 bylo aktivních vykonavatelů VS -672

Organizátoři veřejné služby: 97 obcí (z toho 12 obcí má uzavře no pojištění, ale aktivně VS nerealizovaly)